1 OCAK 1980 SALI 750 KURUŞ

Halkın Gazetesi

Demokrat

"ISINANLAR VE ÜŞÜYENLER"

Yazı dizisi 8. sayfada

İŞSİZLİK, YOKSULLUK, PAHALILIK 1980'DE DE SÜRECEK

Yeni baskı yasaları geliyor...

NİKARAGUA DOSYASI

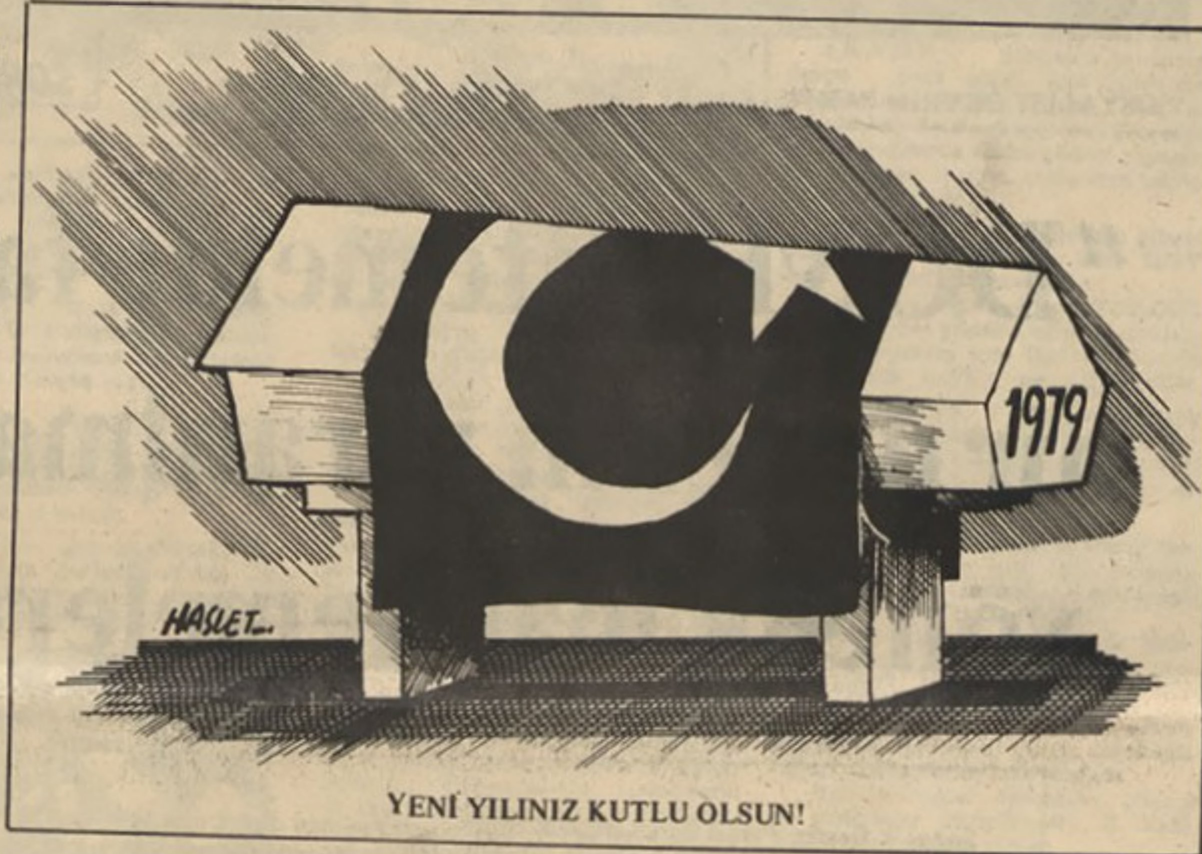
4. Sayfada

- Toplantı ve gösteri özgürlükleri ortadan kaldırılıyor
- Dernekler ve sendikaların çalışması sınırlanacak
- Polis istediği zaman evlere girebilecek
- Yasaların Anayasa'ya aykırı olduğu bildiriliyor
- Baskı yasa tasarılarını CHP hazırlamıştı

. HABER MERKEZİ

Yeni yıla AP ve CHP yurttaş özgürlüklerini sınırlayan yasalarda tam olmasa bile, esasta anlaşarak giriyorlar. CHP hükümetinin hazırlattığı özgürlükleri kısma tasarıları, yılbaşından sonra Meclise veriliyor. Bu tasarıların dökümü şöyle: Dernekler

(Devamı 7. sayfada)

YENİ YILINIZ KUTLU OLSUN!

YENİ YIL MESAJLARI

Tımisi: Emperyalizme karşı mücadele sürecek

ANKARA (DEMOKRAT)

Türkiye Birlik Partisi Genel Başkanı Mustafa Tımisi, yeni yıl nedeniyle yayınladığı mesajda, 1980 yılında da faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin sürdürüleceğini söyledi.

Çıkarılmak istenen baskı yasalarına karşı olduklarını belirten

(Devamı 7. sayfada)

NATO BAKANLAR KONSEYİ BUGÜN TOPLANACAK

Afganistan olayını Amerika büyütüyor

- ABD, AFGANİSTAN'A SOVYET ASKERLERİNİN GÖNDERİLMESİNE SERT TEPKİ GÖSTEREREK YENİ NÜKLEER SİLAH PROGRAMINI UYGULAMAYA GEREKÇE ARIYOR.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afganistan'dan alınan en son haberlere göre Karmal yönetimi Kabil'de denetimi sağlamakla birlikte, ülkenin diğer kesimlerinde şiddetli çarpışmalar sürüyor. Sovyetler Birliği sınırındaki Taphar eyalet merkezi hükümet güçleri tarafından ele geçirildi. Kabil'den Yeni Delhi'ye gelen yolcuların anlattıklarına göre, Kabil sokaklarında önemli köşebaşlarında Müslüman asıllı Sovyet askerleri de beklemekte. Kuveyt radyosu ise ülkeye yeni Sovyet birliklerinin yollanmağa devam ettiğini bildirildi.

Öte yandan diplomatik çevrelerin yaptığı yorumlara göre, Amerikan hükümeti Afganistan'a Sovyet askerlerinin gön-

(Devamı 7. sayfada)

YORUM

Haberde emperyalist tekel

Ülkemizde dış politikadaki haberler ''imüyle emperyalist ulkelerin haber ajanslarından gelir. Bu tekeller her dış olayı kendi çıkarlarına yontarlar. Bizim dışişlerimizde buna kapılır. Bakanımız, Başbakanımız ona göre kamuoyu oluşturur. Bildiriler yayınlanır, acele yorumlarla beyin yıkanır. Aradan süre geçer, gerçekler ortaya çıkar, emperyalist haber merkezlerinden gelen haber bombardımanının anhası minhası anlaşılır. Ama iş işten geçmiştir. Kamuoyu olanları unutmuştur. Anti-sosyalist anti-Sovyetik bir hava estirilmiştir. Bu hep böyle olur. İki örnek verelim:

1) İran'da devrim hükümeti Şah'ı iade etmediği takdirde Amerika'nın İran'daki diplomatik temsilcilerini yargılayacağını belirtince kıyamet kopmuştur. Amerikanın İran'a askeri müdahalede bulunacağı ve bunun doğru olacağı gerçekmiş gibi dünyaya yayılmıştır. Amerika hem askeri

(Devamı 7. sayfada)

ABD'nin İran blöfü sönüyor

DİNLEME SERVİSİ

ABD'nin İran'a ekonomik ambargo uygulanması yolunda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne götürdüğü istem üçüncü dünya temsilcisi ülkelerin bu konudaki isteksizliği nedeniyle sonuçsuz kaldı. ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'in, BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'in Humeyni ile görüşmesinden sonra konunun görüşülmesine razı olduğu bildirildi.

(Devamı 7. sayfada)

FİLİSTİN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ ABU FİRAS'IN Demokrat'a ÖZEL DEMECİ

Abu Firas

"ABD İran'a saldırırsa Vietnam'da olduğu gibi dersini alır"

Bağımsız Filistin devletini kurma uğraşı veren FKÖ'lü gerillalar.

- "Filistin'de bağımsız Filistin Devleti'ni kuracağız"
- "İran'ın düşmanı bizim de düşmanımızdır"

Filistin Kurtuluş Örgütü Ankara Temsilcisi Abu Firas Gazetemize verdiği (1) özel demeçte, Filistin halkının bugüne kadarki mücadelesini anlattı. Firas ayrıca çeşitli

(Devamı 7. sayfada)

ANKARA VE RİZE'DE KIYIM DÜNDE SÜRDÜ

658 öğretmen daha görevden alındı

ANKARA (A.A.)

Ankara Valiliği dün bir açıklama yaparak, '''24 Aralık'da Ankara'da direniş ve boykot eylemine katılan 654 öğretmenin görevlerindn uzaklaştırıldığını''' bildirdi.

Açıklamada, sekiz orta öğretim kurumunun ve dokuz ilk öğretim kuruluşunun boykota tam olarak katıldıklarının belirlendiği kaydedildi. tün Ankara sathında öğretmen boykotu olacağının zamanında haber alınması ve bu bilgilerin ışığı altında gerekli idare ve güvenlik tedbirlerinin alınması sonucu boykot asgari seviyede meydana gelmiştir'' denildi.

SORUŞTURMA DEVAM EDİYOR

Ankara Valiliğinin konuyla ilgili basın bildirisi şöyledir:

''Boykotun arzu edildiği şekilde gerçekleştirilmemesinin

(Devamı 7. sayfada)

450 gram ekmek 10 lira oluyor

HABER MERKEZİ

Halkın temel besini olan ekmeğe yeni bir zam yapılacağı ve İstanbul'da 450 gramlık ekmeğin 10 liraya satılacağı öğrenildi.

İstanbul Fırıncılar Sendikası Başkanı Mustafa Özaydın,yaptığı açıklamada, ekmeğin maliyetini olusturan çeşitli ka-

(Devamı 7. sayfada)

Afyon'da 6 demokratik kitle örgütü kapatıldı

AFYON (DEMOKRAT)

Aralarında Tüm-Der, Ziraatçılar Derneği, Töb-Der, YDGD, İGD, ve Genç Öncü'nün bulunduğu altı demokratik kitle örgütünün Afyon valiliğince kapatıldığı bildirildi.

Genel-İş, Şeker-İş,Tek-Ges-İş, Lastik-İş ve Halkevleri Afyon Şubesi valiliğin kararı üzerine yaptıkları ortak açıklamada kapatma kararını kınadı. Açıklamada Turan Emeksiz caddesinde bulunan Dernek ve Sendika Şubelerine polisin sürekli olarak baskın yaptığını, yerli yersiz arama yaparak üyelerini rahatsız ettiği ve üyelerinin hı-palandığını belirterek,*"Yeni MC'nin kuruluşu dan sonra artırılan baskılar karşısında yenilmeyeceğiz. Mücadelemiz sürecektir."* denildi.

Demokrat memurlara yapılan baskılar giderek artıyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Türkiye ziraatçılar derneği merkez yürütme kurulu basın açıklamasında, AP'li Bakan Cemal Külahlı'nın genel Müdürlüklerin yetkili makamlarına "MHP'nin hükümeti açıktan desteklemesinin bir diyeti olarak" MHP'lilere ulufe verir gibi dağıtıldığı belirtildi.

Bakanlığa bağlı Süt Kurumu, TZDK, Et Balık, Gıda işleri ve Ziraat işleri Genel Müdürlüklerinde devrimci, ilerici ve demokrat memurlara yapılan baskılarda yer verilen açıklamada "bakanlıkla hiç bir ilişkisi olmayan faşist militanların hazırladığı sürgün listeleri işleme konulmuştur" denildi.

(Devamı 7. sayfada)

Halıpazarı'nda kahve tarandı 1 kişi öldü

SAMSUN DEMOKRAT

Çarşamba ilçesinin en büyük köylerinden biri olan Halıpazarı'nda önceki gece bir kahvehane önce bombalandı ,ardından tarandı.

Olay sırasında kahvehane sahibi Hasan Akbulut taranarak öldü, aynı köyden Adem Öneç ile Hasan Kaplan'da ağır şekilde yaralanarak Samsun Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı.

Kahvehaneyi bombaladıktan hemen sonra tarayanlar, olay yerinden bir özel otomobille kaçtılar.

EMİNÖNÜ'NDE DE KAFETERYA BOMBALANDI

Öte yandan dün gece sabaha karşı Eminönü yaya geçidinin altındaki kafeterya bombalandı.

Olay sırasında büyük hasar meydana geldi.

Polis olayın siyasi yönünün bulunup bulunmadığının araştırıldığını açıkladı.

Tekel memurları: işçilerin direnişini destekliyoruz...

HABER MERKEZİ

TEKEL Memurları Derneği Genel Başkanı Güzin Yavuz TEKEL işçilerinin 21 Aralık'ta işyeri temsilcisi devrimci işçi Sabahattin Çakmak'ın öldürülmesi üzerine yurt çapında giriştikleri direniş hareketini haklı bulduklarını ve sonuna kadar desteklediklerini bildirdi.

Güzin Yavuz açıklamasında, direnişe geçen işçilerin taleplerinin aynı zamanda memurların da talepleri olduğu belirterek, özetle şöyle dedi:

"GIDA-İŞ sendikası işyeri temsilcisi Sabahattin Çakmak'ın faşistlerce katledilmesinden sonra en doğal en vazgeçilmez hakları olan can güvenliklerinin sağlanması doğrultusunda direni-

(Devamı 7. sayfada)

İlerici gardiyanlar sürgün tehdidi ile karşı karşıya

HABER MERKEZİ

3. MC'nin hükümet olmasıyla birlikte özellikle İstanbul'da ilerici gardiyanlar üzerinde baskıların yoğunlaştığı iddia edildi.

Sıkıyönetim Komutanlığı'nca kapatılan Gardiyanlar Birleşme ve Dayanışma Derneği'nin Yönetim Kurulu üyelerince yapılan sözlü açıklamada "Bir süre önce Hergün Gazetesi'nde çıkan bir yazının ardından, ilerici arkadaşlarımız üzerinde baskılar yoğunluk kazandı. Bugün birçok gardiyan işten atılma ve sürgün tehditi ile karşı karşıyadır"denildi.

Cezaevlerindeki çağdışı baskıların, ücret yetersizliğinin, iş güvencesinin de üzerinde durulduğu açıklamada, "Arkadaşlarımızdan biri yaklaşık 10 gün önce içeriye alındı ve bugüne kadar da serbest bırakılmadı"denildi.

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

İşkenceyi yaşamak

Oldumolası Yılbaşılarını sevemedim. Yapay, zorlama, yer yer enayice, sarhoş kusmukları ve nedensiz sırıtan insan yüzleriyle itici gelir bana. N'apalım, bir yenisi daha geldi işte!

Düşündüm de; 12 Mart 1971'den bu yana dokuz yıldır, pahalılıktan işsizliğe, enflasyondan devalüasyona, umuttan umutsuzluğa, ekonomik bunalımdan politik darboğaza, sevgiden düşmanlığa vb. yaşamanın yanında işkenceyi yaşadık ülkemizde.

Gerçi, hiç eksik olmamıştı. Hep vardı bu topraklar üzerinde. Ama 12 Mart'la kurumlaştı. Yerleşti.

Hiç sanmıyorum 1980'de farklı olacağını. Azalmaz, artar bile.

Gözünüzün önüne elleri, ayakları bağlanmış, yere sırtüstü yatmış bir adam getirin. Çırılçıplak. Başındakiler, erkeklik organıyla uğraşıp yeterince uyarsınlar ve iri, uzun bir iğneyi-ateşte kızdırıp-içine soksunlar.

Sakın olmazlanmayın.

Olur. Oldu da. Yunanistan'da.

Anlattığım, ünlü İtalyan gazeteci-yazar Orianna Fallaci'nin Yunan Cunta Lideri Papadopulos'a suikast düzenleyen A.Panagulis'in yaşamını konu alan "Bir İnsan"adlı yapıtından.

Bizde böylesinin örneği yok. Ancak benzerleri çok.

Bir genç adamla, askerliği oldukça gecikmiş, bir er bilirim. Er, her sabah genç adamın hücresine, öteki tutuklular gibi, çay getirirdi. Ama, biribirlerinin yüzüne bakamazlardı. Biri, suçluluk duygusunda, utandığından. Öteki diğerini görmeye dayanamadığından.

Neden mi?

Er, dayak korkusuyla, genç adamın ardına çop sokmak zorunda kalmıştı da ondan.

1972 Ağustosunda Ankara'da Yenişehir'in ara sokaklarından birinde, Ecevit'in Genel Başkan olması üzerine, CHP'den ayrılıp yeni bir parti kuran Kemal Satır, Necip Mirkelâmoğlu ve Orhan Kabibay'a rastladığımı anımsıyorum. Partilerine bina arıyorlardı."Nasılsınız? Geçmiş olsun..." lardan sonra sormuşlardı: "Doğru mu? İşkence yapılıyor mu? ". "Fazlası var.. eksiği yok." diye yanıtlayarak ayaküstü anlatmış ve rica etmiştim: "Hepiniz Parlemento üyesisiniz. Lütfen, bu konunun üstüne gidin."

Kısa bir süre sonra Kemal Satır kurulan yeni Hükümette Başbakan yardımcısı olmuş ve Meclis kürsüsünden işkence iddialarını yalanlamıştı.

1973 kışında, uygulanan işkence yöntemlerini T.B.M.M.'de CHP Genel Başkanına anlattım. İki kez iktidara geldi. Gereğince işkencenin üstüne üstüne gidemedi.

Ve, işkence hep sürdü. Zaman zaman sözü edilerek, yazılıp çizilerek, eleştirilerek, sorgu yöntemleri arasında neredeyse meşrulaşarak ve giderek olağanlaşarak

...tüm bir toplum işkenceyi yaşayarak.

Geride bıraktığımız dokuz yıl içinde kaç kişi işkencede can verdi, sakat kaldı. Emniyet yapılarının üst katlarından atlayarak "intihar" etti? Kim bilir? Durup dururken ortadan kaybolup sonradan işkence edilmiş cesetleri bulunanlar da cabası. Dört yıl önce Zeki Erginbay adlı bir mühendis, İstanbul'da gün ortasında, kaçırıldı. Neden sonra ölüsü Ömerli Barajında bulundu. Olayın tepkisi öylesine cılızdı ki benzeri olaylar rahatça biribirini izledi. Üç yıl önce ortadan sır olan iki İ.E.T.T. memuruna ne oldu? Bilenler beri gelsin. Yine o sıralarda bir genç vardı. Kayıptı. Morgda ortaya çıktı. Yüzü paramparçaydı.

Önümde, gazeteye telefonla verilmiş, bir not var: "İşyeri temsilcisi İsmali Koç 26.12.1979 günü.., sabah 'Kocasinan', 'Soğanlık'taki evinden jandarma tarafından alınarak götürüldü. Hayatından endişe duyuluyor. Ailesi durumu öğrenmek için 1.Şubeye gittiğinde, annesiyle görüştürülmemiş. Bu konuda İstanbul Belediyesi Tanzim Satış Müdürlüğünden 250 işçi açıklama yaptı."

Umarım, sonu iyi gelir bu kısa notun.

Ama, vatandaşın haklı endişesini kim yadsıyabilir ki?

Kolaydır, Olağanüstü Haller Yasalarına, gözaltı süresini 15 günden 30 güne çıkaran, maddeler eklemek... O günlerin tekini yaşamadan, bilmeden.

Evet 1980... işkenceye alışık, utançsız yaşayarak.

Yeni yılınız kutlu olsun.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

1 OCAK

1962 LİMAN İŞÇİLERİNİN EYLEMİ

İstanbul Liman, Ulaşım ve taşıma işçileri Denizcilik Bankası işvereni, tek taraflı olarak pazar ücretlerinde indirim yapması üzerine işyerini terkettiler.

1977 - KAPI VE KALORİFER İŞÇİLERİNİN DİRENİŞİ

DİSK'e bağlı Genel-İş üyesi binlerce kapı ve kalorifer işçisi İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Eskişehir, G.Antep, Diyarbakır, Kayseri illerinde direnişe başladılar. İşçiler yasal haklarının bir an önce verilmesini sağlamak için direnişe geçtiklerini açıkladılar. Genel-İş İzmir şube başkanı Saim Akbulut bu konuda şunları söyledi:

"Sayıları giderek artan kapı ve kalorifer işçilerinin grevli toplusözleşmeli sendikal hakları yoktur. Günde 15-16 saat, fazla çalışma ücreti almadan çalıştırılmaktadırlar. Ve hiç bir sosyal güvenceleri yoktur. Bu direniş MC hükümetine karşı bir ilk uyarıdır.

1977 - ŞARK SANAYİ TEKSTİL FABRİKASI İŞGALİ

Şirket Yönetim Kurulu kararıyla kapatılan Şark Sanayi Kumpanyası Tekstil Fabrikası yasal haklarını alamayan 1300 işçi tarafından işgal edildi. TÜRK-İŞ 3.Bölge temsilcisi Ertuğrul Bulmamış fabrikanın kapatılışında işveren kadar MC hükümetinin de suçlu olduğunu söyledi.

1978 HAYDAR KARABABA

İstanbul Şişli Gültepe Başarı İlkokulu öğretmeni Haydar Karababa Sanayi mahallesi yakınlarında bir derede ölü olarak bulundu. TÖB-DER İstanbul şubesi yaptığı açıklamada üyelerinin faşistler tarafından pusu kurularak öldürülmüş olduğunu bildirdi.

1979 İSKENDER ÖZKOL

Bir süre önce evinden işyerine giderken faşistlerin açtığı ateş sonucunda ağır yaralanan Tarsus Emekçiler Derneği Başkanı İskender Özkol, hastanede öldü.

GÜNÜN YAZISI

Hemingway'in çanları

CİHAN ATEŞ

Faşist cinayet şebekelerinin ünlü aydınlarımıza yönelik suikast eylemleri, giderek sıklaşan öksürük nöbetleri gibi, gittikçe azalan aralıklarla birbirini izlemeye devam ediyor. Prof. Doğanay ve Prof. Tütengil'in faşistlerce öldürülmesinden üç-dört hafta sonra; daha geçenlerde, ÜGD'nin İstanbul binalarında yapılan aramalarda ele geçirilen, öldürülecek demokrat, ilerici aydınlarımızın listesi basına açıklandı. Ve bu günlerde, hepimiz "sıra kimde? " diye aynı soruyu soruyoruz.

Hangimizin, artık anlamını ve işlevini yitirmiş (neyi, kimi kınadığı bile anlaşılmayan) "kınama demeçleri" nin yanısıra; bu soruyu sormanın ve oturup beklemenin ötesinde bir şey yaptığı var? Bunun içindir ki, bir avuç yurt ve halk düşmanı, herkesin gözü önünde, milyarlarca insanla alay edercesine, saldırılarını, tertiplerini, katliamlarını rahatça sürdürebiliyor.

Garip bir tiyatrodayız sanki. Sahnede, seyircilerle alay eden, arada bir onlardan birini sahneye çekip küfrederek salondan dışarı atan bir oyuncu grubu var. Seyirciler ise, sadece, içlerinden biri salondan atılınca işlevsiz ve anlamsız bir biçimde mırıldanıyor, daha sonra, herbiri kendi atılma sırasını bekleyerek oyunu seyre devam ediyor. Halbuki oyun bittiğinde salonda hiç kimse kalmayacak ve sahnedeki "oyuncular" bütün bir salonu zorla teslim almış olacaktır.

Özellikle biz aydınların konumu oldukça düşündürücü. Sorun hem bizlerin durumu, hem de Türkiye toplumu açısından üzücü. Bizlerin durumu açısından oldukça üzücü, çünkü sıranın kendimize gelmesini beklemekten öte bir şey yaptığımız var mı? Oysa aydın direnen insandır. Türkiye toplumu açısından üzücü. Çünkü milyonlarca emekçinin onuru ve alınterinin karşılığı değerlerle yetişip, toplumdaki bugünkü yerlerimize gelmiş olan bizlerin, bırakalım sorumluluk duymayı, ödememiz gereken diyetimiz olduğunu hatırlamamız gerekmez mi?

Nazi işgaline karşı, gizli direniş gazetesi çıkarıp dağitan hümanist, Dögolcü, liberal Fransız aydınları; soykırıma varan faşist terör karşısında, "terörizm", "sağ-sol çatışması", "maceracılık" laflamalarıyla uğraşmamızı, kısacası bizleri, hiç mi hiç anlayamayacaklar. Romanlarında direnen bir Hristiyan hümanizmini işleyen, Fransız halkının faşizme ve Alman işgaline karşı direnişinin ünlü isimlerinden yazar François Mauriac, bizlere bakıp "Bunların hepsi Stefan Zweig olmuş" deyip öfkelense kendisine ne cevap vereceğiz?

İspanya iç savaşının onurlu liberalleri, cumhuriyetcileri, devrimcileri... Ya onlar? ... Onların sorularına nasıl cevap vereceğiz. Kurşuna dizildiği duvar dibinden "Kanayan Türkiye'nin şiirlerini yazın sonra şiirlerimi okuyun" diye haykırsa ozan Frederico Garcia Lorca... "Kara Maraş'ı resmetmeden Guernica'ya bakmak yasak" dese Picasso... Ünlü yazar ve Salamanca Üniversitesi Rektörü Unamuno Türkiye'li aydınlara "Faşizmin karasına başkaldıran insan yüreği, sevgisi ve onuru nerede? Yoksa hümanizm öldü mü? "diye soruverirse... Herhalde suskunluğumuz karşısında; Üniversitesindeki "Irk Bayramı Günü" toplantısında, faşistlerin "Yaşasın Ölüm!" çığlıklarını duyunca yaptığı gibi, ağır ağır yerinden kalkar ve ihtiyar sesiyle haykırır: "Kimi zaman öyle durumlarla karşılaşır ki insan, susarsa yalan söylemiş olur!"

Tarihin onurlu sayfaları herzaman haksızlığa ve zulme karşı direnenlere açıktır. Bizler bu onurlu sayfalardaki yerlerimizi alabilmek için faşizme karşı direnişleriyle anıtlaşan İspanyol, Fransız ve benzeri ülkelerin aydınlarını izlemeliyiz. Hiç uzağa gitmeye gerek yok. Tevfik Fikret'lerin, Ulusal Kurtuluş Savaşı aydınlarının yolunu izlemeliyiz.

Eğer Hemingway bugün yaşasaydı, bizlerin faşizm karşısındaki sessizliği ve şaşkınlığı karşısında, mutlaka Türkiye'ye gelip "Çanlar Kimin İçin Çalıyor-2" diye bir roman yazardı!

FORUM

DGM SORUŞTURMASI

SOSYALİST DEVRİM PARTİSİ GENEL BAŞKANI CENAN BIÇAKÇI

"DGM'ler temelde faşist bir düzenin yaratılmasına yönelik mahkemelerdir"

Sosyalist Devrim Partisi Genel Başkanı Cenan Bıçakçı tekrar kurulmak istenen Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile ilgili olarak, bu mahkemelerin temelde faşist bir düzenin yaratılmasına yönelik olduğunu söyledi.

Bu konudaki sorularımızı yanıtlayan Bıçakçı, "DGM'Lerin kurulması baskının ve terörün yasallaştırılması demek olacaktır" dedi ve bu mahkemelerin tekrarkurulmasına karşı çıkması için CHP'yi zorlayacaklarını söyledi.

Sosyalist Devrim Partisi Genel Başkanı Sayın Cenan Bıçakçı'ya sorduğumuz sorular ve aldığımız yanıtlar şöyledir:

DEMOKRAT —DGM'Ler yeniden gündeme getirildi. Başbakan Demirel, "DGM'ler ile şiddet olaylarının önlenebileceği" görüşünü savunuyor ve bu konuda kamuoyu oluşturuyor. DGM'lerin kurulmasının amacı sizce gerçekte neye yöneliktir? DGM'Lerin kurulma sansı nedir? Kurulursa uygulamadaki başarı oranı sizde ne olur?

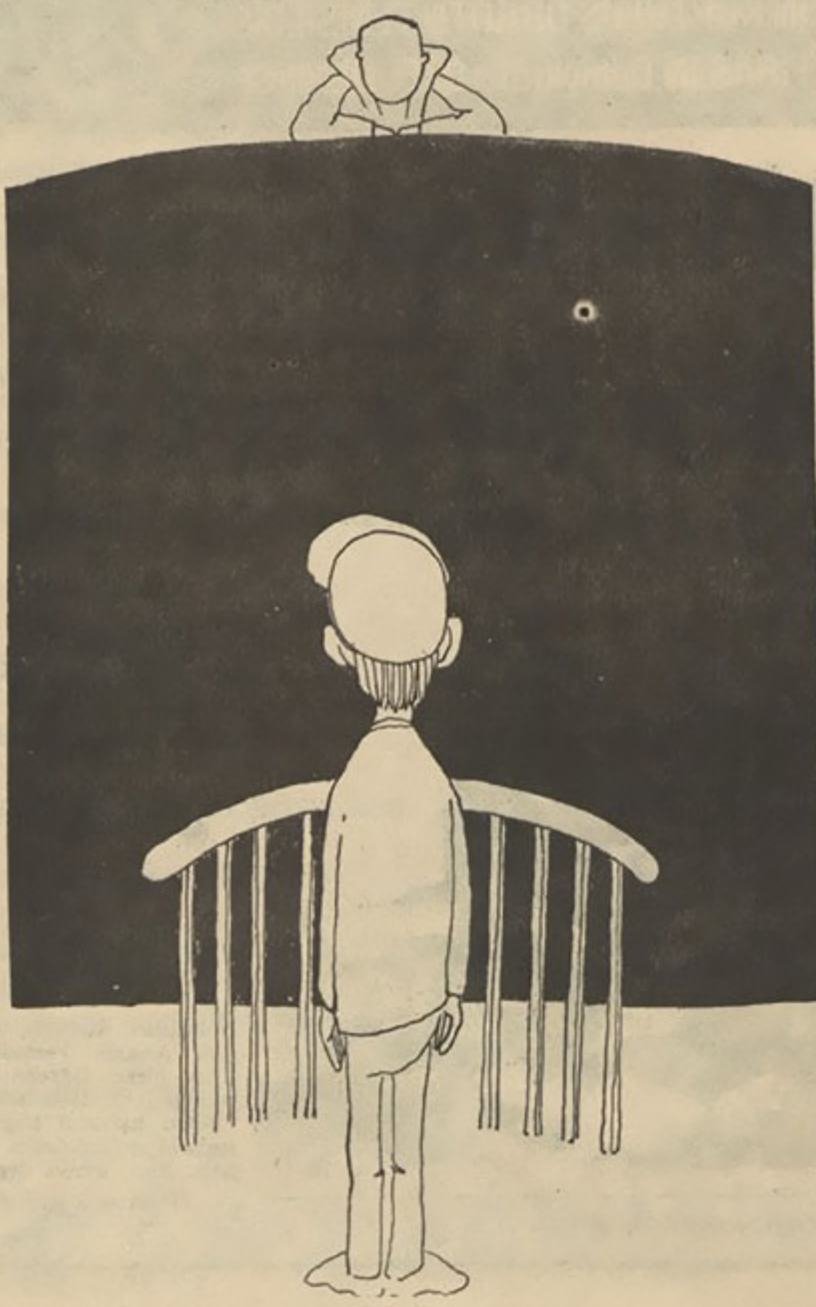
C.Bıçakçı—"Ülkemizdeki şiddet olaylarının maddi temellerini hazırlayan ve kaynağının oluşmasını sağlayan zihniyetin sahipleri öncelikle AP ve MHP'dir. Bu iki partinin ekonomiye ve demokrasiye bakış açıları, ülkemizin bağımsızlığı üstüne ödünlü politikaları,bizi bu ortamdan başkasına götüremezdi. Türkiye'deki ilk şiddet olaylarının sağdan başlatıldığını yakın tarihimizde görüyoruz. Dışa bağımlı kapitalizmi savunan AP, iktidarı döneminde başlatılmış sağ etiketli şiddet olaylarını, faşist örgütler, bugün daha yoğun ve daha planlı bir biçimde sürdürmektedir. Bu yüzden AP—MHP ittifakıyla kurulması istenen DGM'leri şiddet olaylarına karşı bir önlem düşüncesiyle getirildiği, kabul edilemez. Silahlı sağ teröristler sırtlarını bir partiye dayamaktadırlar. Silahlı solun arkasında şimdilik herhangi bir parti yok.

Sağın nasıl korkunç bir düzen getirmek istediği bir yana, yalnız bu ayrıcalık bile şiddet eylemlerinin sağ kanadının ne denli tehlikeli olduğunu ortaya koyar. Ama Demirel hükümeti "Terörün kaynağı komünizmdir" tesbitiyle yola çıkıyor. Öyleyse ister DGM ile olsun, ister düşünülen diğer yasalarla olsun bütün önlemlerin keskin ucu sola dönük olacaktır. AP—MHP ittifakının hedefi şiddet olayları değildir. Başta DGM; sonra da anti-demokratik yasaların yardımıyla ülkedeki sosyalist devrimci hareketin başını yemeyi hedeflemektedir. İşçilerin emekçilerin ve tüm düşünen aydınlık kafaların ileriye dönük atılımlarına set çekmeyi amaçlamaktadır.Gerici çevrelerin, devrimcilere karşı yıllarca saldırı aracı olarak kullandıkları anti-demokratik yasalar bu kez daha da takviyeli bir biçime getirilmek isteniyor. Bu bağlamda DGM'ler sağ baskının ve dolayısıyla sağ terörün yasallaştırılması demek olacaktır."

Demokrat— DGM Yasası karşısındaki tavranız ne olacaktır? Destekliyorsanız nasıl bir destek karşı çıkıyorsanız nasıl bir karşı çıkış biçimi düşünüyorsunuz? Doğal hakim ilkesinin olmadığı böyle mahkemeler sizce hangi yönetimin mahkemeleridir?

C.Bıçakçı—"Böyle bir ortamda solun mücadelesi daha da zor koşullar içinde sürdürülecektir. Ne ki, hayelledikleri, bilime ve insan yapısına kesin olarak ters düşen, çağ dışı bir düzen gerçekleştiremeyecekler, sosyalist mücadeleyi durduramıyacaklardır. Toplumlar yaşadıkları demokratik ortamdan kolayca geriye götürülemezler. Demokratik hakların zaman zaman kısıtlanabilmesi bu gerçeği değiştirmez. DGM'lerin kurulması kolay olmayacaktır. DGM'ler temelde faşist bir düzenin yaratılması için düşünülebilecek mahkemelerdir. Doğal hakim ilkesinin çiğnendiği böyle mahkemeler, faşist yöntemleri daha da ağırlaştırmanın yeni bir aracı olacaktır.

Demirel hükümetinin gerçek dışı değerlendirmelerle Devlet Güvenlik Mahkemeleri lehine kamuoyu oluşturma çabaları başarısız hale getirilmelidir. Gerçeklerle donanmış bir kamuoyu oluşturmak ön işimizdir. İşçilerin, emekçilerin içinde bulunduğu eylemlerin gerçekleştirilmesi akıllı bir çözüme götürür bir yaklaşım olacaktır. CHP'nin mücadeleyı salt parlamento içinde görme eğiliminden vazgeçirilmesi gerekiyor.CHP'nin DGM'lere bütün gücüyle karşı çıkmaması ne ülkenin ne de kendisinin geleceğine yarar getirmeyecektir. Daha soldaki siyasi örgütlerin ve demokratik kuruluşların eski yanlışlıklarını tekrarlamamaları bu dönemde önemli bir yer tutuyor.

Halkın Gazetesi **Demokrat** OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Faşistler yakında gerekli cevabı alacaktır

Demokrat gazetemize giriştiği zorlu uğraşta yürekten başarılar dileriz.

Bizler genellikle orta ve yüksek gelirli ailelerin oturduğu Fenerbahçe semtinin sakinleriyiz. Milyonluk Amerikan arabalarının boy gösterdiği Fenerbahçe burnunun özelliklerini ve lüks yaşantısını herhalde duymuşsunuzdur. Son model arabalar, son model giyimler, Marlboro'lar. duman'lar... Böyle bir yerde yozlaşmışlığın bu ayrılmaz parçalarıyla her an karşılaşabilirsiniz.

Yalnız bu yozlaşmışlıkta eksik olan birileri vardı, onlar da kendilerinin yaşaması için gerekli bir her koşulun var olduğu bu yerde görülmeye başlandılar..Gece yarıları sürüler halinde geziyorlar, tek gördüklerine saldırıyorlar ve bunlara hiçbir şey yapılmıyor. Evet, anladığınız gibi bunlar faşistlerdir. İki üç senedir buralarda da görülmeye başlandılar. Çevre esnaftan zorla para topluyorlar, duvarlara rahatlıkla kendi görüşlerini yansıtan gazeteleri asıyorlar, duvarlara yazılar yazıyorlar ve hiç kimse "görmüyor" bunları. Hemen de bütünleşiverdiler milyonluk arabaların sahipleriyle faşistler Eee, aynı sınıflara hizmet eden adamlar pek rahat anlaşıyorlar, sanki kırk senelikdost gibi... Savunmasız, halk ise bir hergün gazetesini 50 liraya almakla tehdit edilmekte, makbuz karşılığı para vermesi için baskılarla karşılaşmaktadır. Bu başıbozuklar belki birazdaha tutunabilecelerdir buralarda, ama gün geçtikçe büyüyen halkın tepkisi karşısında çok yakında kendilerine başka bir yer aramak zorunda kalacaklar. Bu onlar için okadar zor ibir iş olmasa gerek. Milyonluk arabalarla "Panama"ya ne kadar zamanda gidilir ki...

Kadıköy Fenerbahçe'den M.K.

Sultançiftliği halkı açlıkla başbaşa

Biz Istanbul'un Sultançiftliği köyünde yaşam kavgası veren emekçileriz .Yaşantımızın köle yaşantısından hiç bir farkı yok. Hepimiz sabah saat 5'te-6'da işe gitmekiçin yola düşüyoruz. Akşamları araba bulabilirsek en erken saat 8 - 9'da evde olabiliyoruz. Çoluk çocuğumuzun yüzünü doğru dürüst iki saat bile göremiyoruz. Akşamları yorgun argın geliyoruz. Çoluk çocuğumuzun hiç bir sorunuyla ilgilenemiyoruz.

Sultançiftliği'nin nüfusu otuz binin üzerinde. Buna rağmen belediye teşkilatı yok. Bütün işler muhtara bırakılmış durumda. Muhtar şimdiye kadar hiç bir sorunumuzu halletmediği gibi, geçenlerde dolmuşçularla anlaşıp köye belediye arabasının gelmesini önledi.

Aldığımız yevmiyenin otuz kırk lirasını araba parası olarak verdiğimiz halde dolmuş sahiplerinin oyuncağı olduk. Canları istediği zaman çalışıyor, istemediği zaman çalışmıyorlar. Son günlerde ise mazot yok, mazotu ,pahalı alıyoruz diye çalışmıyorlar.

Çoğumuz gece zifiri karanlıkta yola çıkıp iki - üç saat yürüyoruz. Son günlerde işe geç kalma ya da gidememe yüzünden birçoğumuz patronlar tarafından işten atıldık. Hepimiz Anadoludan gelmişiz, beş - altı çocuk sahibiyiz. Şimdi aç kalan çoluk çocuğumuza kim bakacak?

Enağır işleri yapan biziz, horlanan, itilen kakılan bizleriz. Günün 15 saati çalışan bizleriz. Aç kalan bizim çoluk çocuğumuz.

Fakirin çilesi ölünce biter diye yazıp yapıştırıyorlar dolmuş aynalarına, ama biz bir kere değil günde bin kere kahrediyoruz yaşadığımıza.

İlgililere köşeniz vasıtasıyla seslenmek istiyoruz. Sorunlarımıza en kısa zamanda çözüm bulunsun.

EKONOMİ DÜNYASI

1979'da gerçek ücretler yüzde 11 oranında düştü, 44 bin işçi greve çıktı

DİSK Araştırma Enstitüsünün yaptığı bir araştırmaya göre, 1979 yılında gerçek ücretlerde % 11.2'lik bir düşüş oldu. Böylelikle 1970 yılından bu yana gerçek ücretlerdeki düşme oranı % 39'a ulaştı. DİSK Araştırma Enstitüsü'nün çalışmasında ayrıca, 1979 yılında toplam 44 bin işçinin greve çıktığı, grevlerde toplam 3 milyon işgününün kaybolduğu belirtildi.

Enstitünün yaptığı araştırmada bu konuda şu görüşlere yer verildi:

"Gerçek ücretlerde 1978'de başlayan büyük düşüş, 1979'un ilk 8 ayında de devam etmiş ve 1978 Aralık ayına göre bu düşüş oranı % 11.2' olarak gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle fiyatlarda meydana gelen artışlar ücret artışlarını % 11.2 oranında aşmış, gerçek ücretler de bu oranda düşmüştür. 1979'da görülen bu düşme ile birlikte 1970'ten bu yana gerçek ücretlerde görülen azalma %39 oranındadır.

"1 Ocak 1979 ile 21 Aralık 1979 arasındaki yaklaşık 1 yıllık dönemde 185 işyerinde 44 868 işçinin katıldığı grev uygulaması olmuştur. Bunlardan 98 işyerinde 30 219 işçi DİSK'e bağlı sendikalara üyedirler... Grevlerin % 53'ü DİSK'e bağlı sendikalar tarafından gerçekleştirilmiş, greve katılan işçilerin % 67.4'ü bu sendikaların örgütlülüğü altında toplanmışlardır." Araştırmaya göre, 50 işyerinde, Türk-İş üyesi 11 bin işçi, 10 işyerinde MİSK'e bağlı sendikaların üyesi 460 işçi, 27 işyerinde ise, bağımsız sendikalara üye 2779 işçi greve çıktı.

"Tahtakale"ye giden dövizleri çekebilmek için yeni döviz bozdurma büroları kurulacak

ANKARA (THA)

Turizm Bankası'na bağlı "Turban Döviz Bozma Büroları"nın döviz bozma yetkisi maliye Bakanlığının kararı ile kaldırıldı. Sözkonusu bürolar Yeşilköy, Esenboğa, Çiğli havaalanları, Karaköy, Sirkeci, Kapıkule gümrük kapıları ile İzmir'in içinde kurulu bulunuyordu. Turizm Bankası'nın başvurusu üzerine alınan karar göre işçi dövizleri bundan böyle yetkili kılınan bankalarca bozulacak.

Öte yandan yetkililer, "Tahtakale" olarak bilnen gayri resimi döviz pazarına giren dövizlerin resmi kanllara aktarılabilmesi için, hem Maliye hem de Turizm Bakanlığınca desteklenecek daha "işlevsel" döviz bozma bürolarıkurulacağını ileri sürüyorlar. Bildirildiğine göre bu bürolar, resmi bankaların bulunmadığı turistik bölgelere kurulacak.

Coşkun: Döviz bürolarının kaldırılması Tahtakale'cilerin girişimidir...

ANKARA)ANKA)

Eski Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun "Turban Döviz Bozma Büroları'nın kaldırılmasını eleştirerek, bunu "Tahtakale'cilerin yeni bir girişimi olarak niteledi.

Coşkun, sözkonusu büroların, bozulan dövizlerin doğrudan doğruya Merkez Bankası kasasına gitmesini sağladığını belirterek, "Gelen dövizi direkt olarak Merkez Bankası'nı aktarmak istiyorsak bu büroları kapatmamalıyız" dedi.

Eski bakan, Türkiye'ye gelen dövizin ya Tahtakale'ye, ya da başka kanallardan dövizin geldiği ülkeye geri döndüğünü ileri sürerek, "Bu dövizleri Merkez Bankası'na aktarmak istiyorsak, bunun maliyetine de katlanmak zorundayız" biçiminde konuştu.

Dövizsizlikten, bir bölüm akaryakıt anlaşması yandı

ANKARA(THA)

Döviz bulunamadığından, daha önceden fuel-oil ve mazot için yapılan anlaşmaların bir bölümünün "yandığı" bildirildi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile TPAO yetkililerinden alınan bilgiye göre, Irak tan 5, Libya'dan 3, Sovyetler Birliği'nden 1.6 milyon ve İran'dan 800 bin tonluk akaryakıt alınabilmesi için daha öceden bağlantı yapıldı, ancak bunlardan bir bölümü zamanında döviz transferi yapılamadığından, geçerliliğini yitirdi.

Gizli akaryakıt tüketimi artıyor

İZMİR (A.A.) Türkiye'deki gizli akaryakıt tüketeminin büyük boyutlara ulaştığı ileri sürüldü.

İzmir Ticaret Odası Meslek Komitesi Başkanı Kemal İşbilen, yakıt yokluğunun had safhaya ulaştığı günümüzde, soğukların da bastırması üzerine pek çok kişinin elektrikli ısınma araçlarına yöneldiğini belirterek "Bu aslında gizli bir yakıt tüketimidir" dedi.

İşbilen, elektrikli ısınma araçlarının gerçekte Anbarlı Santralinin daha çok elektrik enerjisi üretmesine, bunun ise fuel-oille çalışan santralin daha çok yakıt tüketmesine yol açtığını savundu.

1979, tüm baskılara karşın halk güçlerinin kazanımlarıyla dolu bir yıl oldu

MERHABA 1980!...

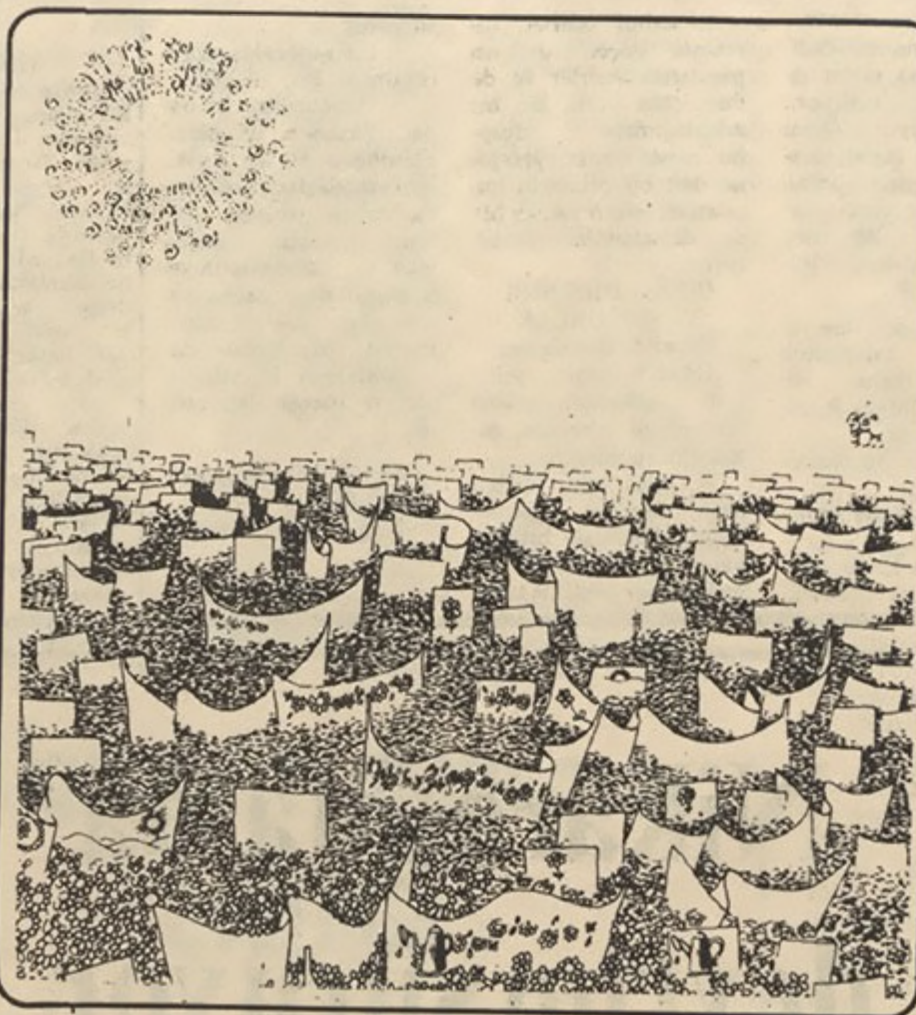
● YENİ YILA GİRERKEN

Geçtiğimiz 1979 yılında her bakımdan önemli gelişmeler yaşandı. Yeni bir yıla geçmişin acıları, sevinçleri, yenilgi ve yengileriyle giriyoruz:

"Türkiye tarihinin, en ağır bunalımı yaşanıyor" Bu cümlenin 1979'da yaygın biçimde kullanıldığı gözlenmiştir. Muhtemelen 1980'de de sık sık kullanılacaktır.

Türkiye'yi yönetenlerin daha bir tumturaklı söylediği bu cümle önemli bir gerçeği anlatmaktadır. Bu gerçek, başta ekonomi olmak üzere toplumsal yaşamın bütün alanlarında "işlerin iyi gitmediği" anlamına gelmektedir. Demek ki düzenin çarkları eskisi kadar hızlı dönmemektedir.

1979'da iktidarlar, yaşanılan ağır bunalımı hafifletebilmek için IMF'nin ve öteki emperyalist kuruluşların direktifleri doğrultusunda çeşitli önlemler almışlardı. Düzenin köklü çıkmazlarından kaynaklanan bunalımın bütün yükünü geniş emekçi kitlelerin sırtına, yükleyen bu önlemlere karşı oluşan toplumsal muhalefet, 12 ay boyunca zora ve baskıya dayanarak bastırılmak istenmişti. Egemenler, neredeyse 365 günün her saatini bu sorunun çözümü için harcıyorlardı.

Bunalımın hafifletilmesi için alınan önlemlerin geçici de olsa yararlı olabilmesi kuşkusuz toplumun bu önlemlere karşı duyarsız ve sessiz kalmasına bağlıdır. Çeşitli baskı uygulamaları ve yasa tasarıları bu amaçla gündeme getirilmektedir. Halkın, hak ve özgürlüklerine sahip çıkması ve bunalımın yükünü çekmek istemediğini açıklaması egemenlerin işine gelmemiştir. Fakat onlar yine de bir yolunu bulup amaçlarına ulaşmayı deneyeceklerdir.

Belirtilmelidir ki, 1979 yılı birçok yönden halkın mücadelesine güç katmıştır. Faşist terörün, alınan ve alınacak önlemlere karşı oluşacak muhalefeti bastırmada bir araç olarak kullanılmasından emekçi kitleler yılmamışlar ve mücadelelerinden asla ödün vermemişlerdir. 1979'da bazı demokratik mevziler kaybedilmiş gibi görülebilir. Gerçek olan bir şey varsa, o da, emekçi kitlelerin geçtiğimiz yıl içinde yer aldıkları mücadeleden bilinç deney, atılganlık, birlik ve örgütlenme konularında önemli ve tarihsel kazanımlar elde ettikleridir. Kitlelerin 1979 yılında yaşamak ve haklarını korumak için grev, direniş, boykot, gösteri, savunma gibi çeşitli mücadele biçimlerini yaşadıkları da bir gerçektir.

"1 Mayıs 1 Mayıs İlk Dileğimiz Seni Yaşatacak Tunç Bileğimiz."

● GELECEĞİN İŞARETLERİ

1979 işçilerin, köylülerin, memurların, öğretmenlerin, teknik elemanların ve gençliğin tek tek ve birlikte faşizme, karşı baskı ve sömürüye karşı seslerini yükselttiği bir yıl olmuştur. Bunlar geleceğin zafer işaretleridir.

5 OCAK Kahramanmaraş'ta düzenlenen faşist katliamı protesto etmek amacıyla, "5 dakikalık yas eylemi" gerçekleştirildi. Eyleme 500 bine yakın DİSK üyesi diğer demokratik örgütlerin üyeleri ve TÜRK-İŞ'e bağlı bazı sendikaların üyeleri ile ilerici-devrimci gençler katıldı.

Engelleme çabalarına rağmen bir milyonu aşkın emekçi ile yüzbinlerce genç faşizmi lanetledi.

22 ŞUBAT – Uşak'ta 6.000 kişilik bir kitle, ilerici örgütlerin bulunduğu binanın bombalanmasını protesto için gösteri ve yürüyüş yaptı.

23 ŞUBAT - İzmit'te DİSK ve TÜRK-İŞ'e bağlı bazı sendikaların birlikte düzenlediği "faşist baskı ve cinayetleri protesto mitingi"ne 5 bin dolayında emekçi katıldı.

12 MART - Birçok yüksekokul, fakülte ve orta dereceli okulda 12 Mart faşizmini kınayan forum ve gösteriler düzenlendi. Ankara'nın gecekondu semtlerinde protesto gösterileri yapıldı.

1 MAYIS - İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs bütün Türkiye'de kutlandı. 1979 1 Mayıs'ı, baskı uygulamalarına ve faşist teröre karşı da etkili bir protesto oldu.

-İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Mayıs'ın 1 Mayıs Alanında kutlanmasına izin vermedi ve "1 Mayısta 1 Mayıs Alanında olacağını" belirten DİSK yöneticilerini gözaltına aldı. 1 Mayıs günü "sokağa çıkma yasağı" ilan edilmiş olmasına rağmen birçok yerde dışarı çıkıldığı ve gösteri yapıldığı saptanmıştır.

-Ankara'da 1 Mayıs miting ve gösterilerle kutlandı. Özellikle gecekondu bölgesinde yapılan gösterilere çok sayıda emekçinin katıldığı görüldü. Tuzluçayır'da 3000 kişiyle yapılan gösteriye polis müdahale etti. Göstericilerin karşılık vermesiyle çıkan silahlı çatışmada polislerden ve göstericilerden yaralananlar oldu.

-1 Mayıs, Tunceli, Malatya ve Kars'ta da gösterilerle kutlandı.

-Türkiye'nin birçok yerinde ise 1 Mayıs yasal gerekleri yerine getirilen mitinglerle kutlandı. Birçok yerde de kahvelerde ve dernek lokallerinde toplantılar düzenlendi.

-İzmir, Zonguldak, Suluova, Karşıyaka, Samsun, Murgul, Şavşat, Gümüşhane, Giresun, Rize, İnebolu, Uşak, Muğla, Soma, Eskişehir, Bursa, Balıkesir, Tarsus, Kumluca, Dörtyol, Çorlu, Kayseri, Niğde, Kırşehir, Konya Ereğli, Edirne ve Kırklareli'nde yüzbinlerce emekçi kol kola yürüdüler.

1 Mayıs'ın ilk kez Türkiye çapında ve geniş bir katılımla kutlanması ve katılanlar arasında işçilerin, öğretmenlerin, mühendislerin, memurların ve küçük üreticilerin bulunması burjuvaziyi korkutan bir gelişme olarak değerlendirildi.

1979, 1 Mayıs'ı emekçi sınıf ve tabakaların görkemli bir eylemi oldu. Ve halk güçlerinin birlik ve mücadelesine önemli katkılarda bulundu.

1 HAZİRAN DİSK Üyesi 6.000 işçi direşine geçti. Aynı fabrikada çalışan DİSK üyesi bir işçinin öldürülmesi üzerine Cevizli Sigara Fabrikası işçileri protesto eylemi düzenlediler.

23 TEMMUZ Şavşat'ta düzenlenen "Faşist baskıları protesto mitingi"ne orman işçileri başta olmak üzere binlerce emekçi katıldı. Yasal mitinge yapılan bir saldırı üzerine ve 6 kişinin öldürülmesini protesto için gece Artvin'de protesto gösterileri yapıldı.

8 AĞUSTOS Ankara Belediyesi'nde çalışan DİSK-GENEL-İŞ üyesi 7300 işçi direnişe geçti.

9 AĞUSTOS Sabancı Holding'e bağlı BOSSA Fabrikasında 8 işçinin işten atılmasını protesto için 900 işçi direnişe başladı. Direniş sürerken işçiler gözaltına alınarak eylem bastırılmak istendi. Ancak fabrika yöneticileri bunda başarılı olamadılar.

19 EYLÜL - TMMOB üyesi mimar ve mühendisler, ekonomik - demokratik hakları için direnişe geçtiler. Ankara ve İstanbul'da TMMOB-nin eylemi memur, öğretmen ve öğrenciler tarafından da desteklendi. Birçok devlet dairesinde işler durdu.

28 EYLÜL - Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un faşistler tarafından öldürülmesini protesto etmek amacıyla Adana'da görevli 400 polis direnişe başladı.

-Cevat Yurdakul'un öldürülmesini protesto eylemi Adana'da yaygınlaştı. Geniş bir halk kitlesinin katıldığı gösteriler de yer yer sıkıyönetim görevlileri ile çatışmalar çıktı.

29 EYLÜL TÖB-DER'in Bursa'da düzenlediği "Faşist saldırıları ve hayat pahalılığını kınama Mitingi'ne on bine yakın öğretmen katıldı. Bursa valisinin emriyle mitingi dağıtmak isteyen polisle öğretmenler arasında çatışma çıktı.

1 EKİM - Cevat Yurdakul'un Ankara'da yapılan cenaze törenine alınmayan binlerce kişi Kızılay'da gösteri düzenledi. Polisin ve askerin gösteriyi dağıtmak istemesi üzerine çatışma çıktı.

3 EKİM - TÖB-DER, Bursa mitingine, yapılan saldırıyı kınamak amacıyla Türkiye çapında bir günlük direniş gerçekleştirildi. Ankara ve İstanbul'da memurlar direnişi çeşitli biçimlerde desteklediler.

14 EKİM - 1 milyona yakın seçmen seçimlerde oy kullanmadı. Büyük çoğunluğu CHP'nin sağ politikasını protesto etmek amacıyla sandık başına gitmeyenlerin bu tavrı şaşkınlık yarattı. Baskı ve zulme karşı muhteşem bir tepki olarak değerlendirilen bu eylem egemenler açısından oldukça ürkütücü oldu.

3 KASIM - Arabasını bankanın önüne park ettiği için jandarma tarafından öldürülen Güven Yılmaz'ın arkadaşları devrimci işçi ve öğrenciler in Cağaloğlunda silahlı gösteri yaparak bir jandarma inzibat noktasının tahrip ettikleri öğrenildi.

29 KASIM - Müdürlerinin görevden alınmasını protesto eden İETT otobüs işçileri işe çıkmadılar.

-Devrimci öğretmenler TÖB-DER Genel Merkez yöneticilerinin tutuklanmasını protesto için Türkiye çapında bir günlük boykot gerçekleştirdiler.

19 ARALIK Faşistlerin Gümrük ve Tekel Bakanlığını basması karşısında Bakanlıkta çalışan ilerici-devrimci memur ve işçiler saldırıya karşı direndiler.

23 ARALIK - Tekel'in Cibali fabrikasında 12 bin işçi, işçi temsilcilerinin faşistler tarafından öldürülmesini protesto için direnişe geçti.

-Gece Ankara'da meşalelerle, yapılan gösterilerde K.Maraş katliamı protesto edildi.

24 ARALIK TÖB-DER Maraş katliamını protesto etmek amacıyla bütün okullarda boykota başladı.

-İlerici-devrimci öğrenciler gösteri ve yürüyüşler düzenleyerek, K.Maraş katliamını protesto ettiler.

-Adana'da PAKTAŞ'ta, ÇUKOBİRLİK'te ve daha birçok işyerinde işçiler 24 Aralık Direnişi'ne aktif olarak katıldılar.

-İstanbul'un bütün fabrikalarında çeşitli zaman aralıklarıyla forum, gösteri iş bırakımı biçimlerinde K.Maraş Katliamı protesto edildi.

-Ankara'da gösteri yapanlarla polisler arasında çatışma çıktı.

-İzmir'de bütün okullarda, TARİŞ ve daha birçok işyerinde faşizm lanetlendi.

-Rize, Artvin, Ünye, Kars ve daha bazı kentlerde bazı esnafların kepenkleri kapatarak katliamı protesto ettikleri görüldü.

-İşçisi, memuru, öğretmeni, mühendisi, teknik elemanı, esnafı ve gençliği ile çok sayıda kişi faşist canilerin düzenlediği katliamı protesto ettiler.

25 ARALIK - 24 Aralık Direnişine katıldığı için gözaltına alınan ve emniyette ölü olarak bulunan Hüseyin Karakaş için Hacettepe Üniversitesi öğrencileri ve çalışanları direnişe geçtiler.

26 ARALIK Birçok okulda öğretmenleri ve arkadaşları gözaltına alınan öğrenciler boykota başladılar.

27 ARALIK İzmir Tekel İşyerlerinde çalışan işçiler, İstanbul Cibali'de halen direnişte bulunan arkadaşlarını desteklemek amacıyla iş bıraktılar.

29 ARALIK - Tarsus'ta kurulu YİDAŞ İplik Fabrikası işçileri, arkadaşlarının işten atılmasını protesto için direnişe başladılar. Kadın işçilerle jandarma arasında taşlı-sopalı çatışma çıktı. Bunun üzerine işçiler. yürüyüşe geçerek Mersin Adana yolunu trafiğe kapattılar. İşçiler jandarma barikatını da aşarak ve sloganlar söyleyerek kentin merkezine yürüdüler.

● GELECEK HALKINDIR

1979, tüm anti-faşist, ilerici, demokrat ve devrimci güçlerin mücadele kararlılıklarının yükseldiği bir yıl olmuştur. Emekçi kitleler, kendilerine reva görülen, yoksulluk, işsizlik, pahalılık, baskı ve zulümler karşısında sessiz kalmamıştır. Faşist teröre boyun eğilmemiştir.

Emekçi sınıf ve tabakalar, ancak çok sınırlı bir bölümünü aktarabildiğimiz direnişler sırasında birçok deney kazanmışlardır. Direnişler, birlik eğilimini daha bir somutlaştırmıştır. Faşizme karşı mücadele bilincini daha bir geliştirmiştir. Ve en önemlisi de, emekçiler, fabrikalarda, işyerlerinde, okullarda, devlet dairelerinde, mahallelerde sağlam ve kalıcı örgütlenmelere gereksinim duyduklarını kavramışlardır. Yaşamak arzusu, geleceğe, aydınlığa, güzele ve iyiye duyulan özlem, tabanda birliği yaratmıştır.

Bu birlik, şimdi filiz halindedir. Egemen çıkar çevreleri ile emekçi halk sürüp giden bu mücadeleyi kuşkusuz yakın bir gelecekte işçi sınıfı ve emekçi halkımız kazanacaktır.

Bu inançla ve bu dilekle yeni yılınız kutlu olsun!

Çoğu kez cemselere bindirilip götürülüyorlardı... Ama yine de yılmadılar.

5 Ocak'ta yaşam durdu... "Yaşam bizim ellerimizde Durunca ellerimiz, yaşam da durur."

GÖSTERGE

"Kemer sıkma"ya hayır!

Arslan Başer KAFAOĞLU

Bu düzene başkaldırma öyle kolay değil! Baskılar, düzen egemenlerinin başkaldırmaları ezme çabaları bir yana.. Geçimini sağlayamayış bir yana.. Yoğun ideolojik bombardıman karşısında yenilgiye uğrayıp teslimiyete kapılmamak var ya! İşte bu çok zor.. Düzenin iyi işlemediğini belirtmek, bu düzenin yanlış olduğunu bağıra bağıra duyurmak, hatta bunu yaparken hapislere, sürgünlere uğramak bir aydın için devrimci için sonuç almaya yetmez. Bir aydının ilk görevi burjuvazinin, düzenin sloganlarına karşı çıkmak, onların mistik çekiciliğine kendini ve izleyicilerini, söz ve tutumlarını kendisine bakıp ayarlayanları yanıltmamaktır.

DEMOKRAT'ın yurt çapında dağıtıma başladığı ilk günkü sayısında bu nedenle söze "İdeolojik yenilgi" başlığıyla girmiştik. Bu yazıya da bir başka ideolojik yanılgı spotuyla gireceğiz. Saydığımız birçok yazar bile gazete sütunlarında, israfçı olduğumuz, ürettiğimizden çok tükettiğimiz ve kemerleri sıkma politikası gerektiğini yazıp çiziyorlar.

Birçok kez yazdık, başka gazetelerde, DEMOKRAT'ta şimdi yineliyoruz: Türkiye'de savurganlık (İsraf) madalyonun görüntüsünün bir yüzüdür. Ama, asıl diğer yüzü önemlidir ve bu yüzün görüntüsü "Sefalet"tir. Az gelişmiş deyin, gelişme yolunda deyin Türkiye gibi ülkelerde "Savurganlık" tek başına var olan bir olgu biçimi değildir. Yanında mutlaka sefalet de vardır.

Savurganlık, Türkiye'de yanlış anlaşılmaktadır. Türkiye'de savurganlık bu savurganlığın sefasını süren kişilerin eylemidir. Yani, bu düzenin üretim düzenini bozanların. Ve Türkiye'de, savurganlık tüketimden çok üretim kesiminde, evresindedir. Bu evredeki savurganlıktan bazı örnekler verelim: Otomotiv endüstrisinde bir tek fabrika tam çalışsa, bütün fabrikaların ürettiği kadar kamyon üretir. Basmakalıp düşünenlere de yanıtımız var: Bu, yedek parça, hammadde bulamama sorunu değildir. Bir fabrika varken, daha başkalarına izin verilmesindendir Hatta şunu cesaretle iddia edebiliriz: Türkiye'de Makine Kimya Endüstrisi Kurumu, tek başına Türkiye'nin kamyon gereksinimini bazı düzenlemelerle karşılayabilir. Hem şimdiki görevleri hiç aksamadan.. Ama bu durumda, Türkiye egemen çevreleri, kârı özel kesim alsın diye, tam 11 firmaya montaj izni vermiştir. Basından, giyim kuşama madeni eşyadan kimya ve ilaca ülkemiz, üretim israfının (Savurganlıkların) sergilendiği yerdir.

Yine belirtelim: Asıl savurganlık, üretimde, taşımada ve dağıtımdadır. Durum bu iken, savurganlığın önlenmesinin yolu kemer sıkmadan değil, üretim düzenini değiştirmekten geçer. Bu yapılmadan "Kemer sıkacağız" diye, egemen sınıfların, halkın zaten sıkılmış kemerlerine yeni delikler açmasına biz karşıyız. Hem biz çok iyi biliyoruz "Kemer sıkma" denilince, kimin kemerlerinin sıkılacağını: Ne Hilton'un, Sheraton'un müşterilerinin kemerleri sıkılacaktır, ne de İsviçre'de kayak ve Riviera'da kotra sefalarından vazgeçilecektir. Hatta, yurt dışından getirilen (Pahalı bedelleri dışarıda kaçak dövizlerle ödenerek) köpeklerin mamalarından da özveri olmayacak. Çeşitli viskilerle dolu, burjuva kodamanlarının barları (Evlerindeki) da fukaralaşmayacaktır. Onlar sefalarını sürecek ve bizim emekçilerimiz kemer sıkacakmış. Yağma yok...

"Efendim, geçirdiğimiz büyük bunalımda..." Önce belirleyelim: Bu bunalımın sorumlusu Türk emekçisi değil. Bu üretim düzenini kuranlar. Sefasını onlar sürüyor, çaresini de onlar bulsunlar. Emekçi halk, zaten sofrasına yağ, sobasına yakıt bulamıyor. Kemerlerini daha nasıl sıkacakmış?

"Savaş ekonomisi gibiymiş..." İçinde bulunulan dönem. Zaten, gelişmenin bir savaş ekonomisi olduğunu biz, en az on yazımızda yazıp disiplinli plan düzenini önerdik... Ama, emekçi istemlerinin ağır bastığı bir plan düzeni.

Bunun dışında bir çözüm yok. Buna da beyler razı olmazlar. "Kemer sıkma" önerisine hayır.. Doğru dürüst planı olmayan, plan lafını emekçi haklarını kısıtlamaya bahane sayanların önerilerine hayır.. Bu hale kendileri getirdi, kendileri çıksınlar işin içinden. Doğaldır ki çıkabilirlerse...

GÜNÜN GÖZLEMİ

BİTİŞ

Talip APAYDIN

Kaç seferdir aynı düşü görüyorum, hayırdır inşallah. Ülkemizin üstünde kara bir rüzgâr esiyormuş. Yerle bir ediyormuş herşeyi. Yakıp yıkıyormuş. Bir küme haramzade peydah olmuş, doymak bilmezlermiş. Yumuşmuşlar ülkenin tüm kaynaklarına, habire emerlermiş. Kurutmuşlar herşeyi. Halk kitleleri yoksullaşmış, devlet hazinesi tamtakır olmuş, ama bu vurguncular semirdikçe semirmiş, şiştikçe şişmiş. Ağzı kanlı canavarlar gibi bağırışır uluşurlarmış. Dur diyenleri kapı önlerinde köşebaşlarında vurur öldürürlermiş. Öyle bir azmışlar, öyle bir örgütlenmişler ki güc yetmez olmuş. Akla, bilime, sanata düşmanmışlar. İnsanca her sesi söndürürlermiş. Tüm subaşlarını tutmuşlar. Tarlalara madenlere fabrikalara el koymuşlar. Bu toprak ne üretiyorsa bizim demişler. yetmemiş, dışardan borç almışlar. Ülkenin tüm emekçileri gece gündüz çalışıp hem bu borçları ödemeye, hem bu haramzadeler kümesini doyurmağa gayret ederlermiş. Yemeyi içmeyi dinlenmeyi unutmuşlar. Yaşamayı, mutlu olmayı unutmuşlar. Yüzleri sararmış, sinirleri gerilmiş. Ağızları bıçak açmıyormuş. Amansız kışlarda bacalar tütmüyormuş, sobalar yanmıyormuş. Kömür yokmuş, elektrikler kesikmiş. Borçlar ödenemediği için dışardan petrol alınamaz olmuş. İlaç yokmuş. Hastanelerde ameliyat yapılamıyormuş. Çocuklar açlıktan ve bakımsızlıktan ölüyormuş. Fabrikalar durmuş, üretim azalmış. Milyonlarca insan yokluğun acısı içinde inlermiş, ama kimse duymazmış. Varsa yoksa sömürgenlerin kulak patlatan bağırışmaları, ulumaları ortalığı doldururmuş. Aralarında da anlaşamazlarmış, birbirlerine suç yükler dururlarmış. Ülkenin yönetim yerlerini bir bunlar, bir şunlar ele geçirirlermiş. Büyük sözlerle, alımlı pozlarla işe başlar ama büsbütün karıştırırlar, içinden çıkılmaz hale sokarlarmış. Halk uzaktan şaşkın bakarmış, ne edeceğini kimse bilemezmiş.

Kaç seferdir aynı düşü görüyorum, kendi kendime kahroluyorum. Bu nasıl iştir, bu çağda nasıl olabilir diye soruyorum, bir yanıt bulamıyorum.

Bir ülkenin halkı ve devleti, nasıl bu kadar yoksul düşebilir, onlar yoksul düşerken küçük bir haramzadeler azınlığı nasıl bu kadar semirebilir diye aynalara soruyorum, yanıt alamıyorum.

Gazetelere bakıyorum, reklamları izliyorum. büyük kentlerin merkezlerinde kocaman yapılara göz atıyorum, bu yokluğun ortasında bunca servetler nasıl yığılabilir diye şaşıyorum. Devletin elinde döviz olmadığı için dışardan ilaç alınamıyor, yakıt getirilemiyor ama birtakım adamlar ayakyoluna gider gibi Avrupalara Amerikalara gidiyorlar. Kumar kentlerinde yüzbinlerle milyonlarla oynuyorlar. Haramzade çocuklarının altlarında son model pahalı arabalar, yanıbaşınızdan homurtularla geçiyorlar. Süpermarketlerde, butiklerde bir girişte yüzbinlik alışveriş yapan sosyete gülleri. Geceliği dörtbin liralık lüks oteller. Bir emekçinin bir aylık ücretini bir oturuşta yiyen beyler. Gece klüplerinde mafya ağaları, milyarlık kaçak silâhlar, eroinler, esrarlar. Ucu polis müdürlerine, politikacılara varan haberler. Ve hergün cinayetler, hapishanelerden kaçan katiller. Ve hergün iri iri nutuklar. Ve kocaman devlet adamları. Başbakanlar, bakanlar, parti liderleri... Bir duşmü bu, bir karabasan mı? Bu çağda dünyada bu kadar kötü yönetilen bir başka ülke var mı? Varını yoğunu iç sömürgene, dış sömürgene peşkeş çekip devletini ve halkını yok yoksul bırakan bir başka yönetim kaldı mı? Belli değil miydi kırk yıldır dışa bağımlı çarpık kapitalizmin Türkiye'yi bu hale düşüreceği, bunlar yazılmadı mı, söylenmedi mi? Ve yazanların söyleyenlerin anası ağlatılmadı mı? Şimdi elinizi kitaba koyup söyleyin, kim haklı çıktı?

Bir iflastır bu, bir bitiştir, başka hiçbir şey değil.

Dünya üşüyor !..

● TÜM DÜNYA NÜFUSUNUN YÜZDE 73'Ü TOPLAM ENERJİNİN YÜZDE 20'SİNİ TÜKETİYOR.

DEMOKRAT ANKARA BÜROSU

Dünya nüfusunun yüzde 73'ünün toplam enerjinin yüzde 20 kadarlık bir bölümünütükettiği açıklandı. Birleşmiş Milletler Dünya Enerji Raporunda , 1976-1978 döneminde enerji üretim ve tüketim artış hızında belirli bir düşüşün de görüldüğü açıklandı.

Çeşitli ülkelerin enerji durumlarının yeraldığı raporda şöyle deniliyor:

"Dünya enerji tüketimi 1977 yılında bir önceki yıla göre % 3.2 artarken bu oran 1978'de %2.5'a düşmüştür. 1973 ile 1978 yılları arasında kişi başına dünya enerji tüketimi yılda ortalama % 0.7 bir hızla artmıştır.

Aynı dönemde kişi başına tüketim gelişmiş piyasa ekonomili ülkelerde yılda % 2 azalırken, gelişmekte olan ülkelerde yılda ortalama % 4.1 ve merkezi planlamaya dayalı ülkelerde % 3.7 artmıştır. Ancak 1978'de bir bütün olarak gelişmiş ülkeler grubundaki kişi başına tüketim gelişmekte olan ülkeler değerinin 14 katı olmuştur.

1978'de gelişmiş piyasa ekonomili ülkelere, katı yakıtların % 40'ını sıvı yakıtların % 65'ini,doğal gazın % 63'ünü birincil elektriğin de % 70'ini tüketmiştir."

CİBALİ DİRENİŞİ TÜTÜN TOZU VE FAŞİZM

4

Kerim DOĞRU

Gıda-İş'in bülteninde şöyle devam ediliyor:

Ancak, biz bilgi ve gözlemlerimize dayanarak sorunun çözümüne katkıda bulunabiliriz.

Bize göre Tekel işçileri ekonomik bakımdan sıkıntı içindedir. 1978 Mart'ından geçerli olan işkolu sözleşmesi toplumsal anlaşmanın en alt basamağı seviyesinde imzalanmıştır. Akit sendika, işyeri sözleşmesinde (ara sözleşmede) de yeni zamlar ve sosyal haklar la alacağını işçilere vadetmiştir. İşyeri sözleşmesi (ara sözleşme) 21 aydır işveren-sendika işbirliğiyle hala bitirilememiştir.."

İŞÇİLER NE İSTİYOR

Belirttik, bir kez daha vurgulayalım: Cibali'li işçi taleplerinde bir dizi ekonomik ve sosyal haklar sıralıyor ama ağırlıkla, işyerindeki faşistlerin işten atılmasını istiyor. Gıda—İş Şube Başkanı, işçilerin isteklerini şu ana başlıklar altında toplamaktadır:

"— Başka Tekel işyerinden, Cibali Tütün Fabrikası'na nakille gelen sal dırgan faşistlerin uzaklaştırılması ve İstanbul Sigara Fabrikası'na sözleşme ve yasadışı yolla yeniden alınan .... 'ün çıkartılması,

— İşe gidiş gelişlerin topluca yapılması için vardiyalara servis konulması,

— Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanılmasının sağlanması,

— Çalışanlar arasında ayırım yaratan %55' lerin herkese uygulanması,

— Her işyeri için değişik nitelikte olan ve işyeri sözleşmeleri ile alınan giyim eşyası ve işçi sağlığı — iş güvenliğini koruyucu malzemelerin alınması,

— Tek Gıda—İş Sendikası'nın söz verdiği ara zammının verilmesi,

— 14 Ekim 1979 ara seçimlerinden önce Tekel Genel Müdürlüğü'nün geçici işçilerin devamlı kadroya alınması kararının her işyerinde uygulanması."

DİRENİŞ YAYILIYOR

Cibali'li işçiler bugün bir avuç faşist militan dışında, tek bir yumruk ve tek bir yürek gibi.. Direnişe katılanlar yalnız Gıda—İş üyesi işçiler değil... Tek Gıda-İş üyesi işçiler de katılıyor direnişe..

Tek Gıda—İş'li bir kadın işçi şöyle diyordu: "14 yıldır işçiyim.. Sendikanın hiç bir şey yaptığı yok.. Dün de bir şey yapmadı, bugün de.. Baskı ve zülum var.. İsteklerimizin yerine gelmesini istiyoruz.. Bir avuç azılı MHP'li var, onlar işten atılsın.. Sürülmesinler, atılsınlar.. Sonra, servis arabaları gelsin..".

Cibali'li işçinin direnişi, tüm Tekel işçilerince destekleniyor.. Bu, öyle kuru kuruya bir destek değil ama.. Cibali, 2400 işçi ile direnişe başlar başlamaz, İstanbul Sigara Fabrikası 5000 işçi ile onları izlemiş.. Yalnız bu kadar mı? Tekel Ambalaj Fabrikası'ndaki işçiler yalnız bırakmamışlar Cibali'yi.. 1950 işçi ile Ambalajda direnişe çıkmış... Sekiz ayrı işyerine dağılı yaprak tütün depolarındaki işiler de katılmış direnişe...

Sırasıyla tüm Tekel işyerleri eyleme katılıyor bir bir.. Paşabahçe Rakı Fabrikası, Maltepe Sigara Fabrikası, Adana Sigara Fabrikası ve İzmir'de Tekel İşyerlerinin tümü.. Bugün hepsi direnişte..

TÜTÜNÜ TAVLAR GİBİ EYLEMİNİ TAVLIYOR..

Cibali'de direniş var.. Ayırım, tavlama, kıyım,imalathane, paketleme, koli ve ambar... Yaşam durmuş..Cibali'li işçi, tütünü tavlar gibi eylemini tavlıyor.. Tavına getiriyor.. Ölüm listeleriyapan faşist cinayet şebekelerine gücünü gösterdi gösterecek.. Kararı kesindir: "Bir avuç militan faşistin, içimizde yeri yok..'

Ve devlet, 50 bine yakın işçinin taleplerine kulaklarını tıkamış, 10-15 faşist militanı korumakta diretiyor..

— Ne olur bu direnişin sonu?

Ne kadar daha sürdürebilirsiniz? ...

— Sonuna kadar direneceğiz.. Tüm isteklerimizi kabul ederler, direnişte geçen sürelerin paralarını verirler ve de direnişten ötürü hiç bir arkadaşımıza disiplin cezası verilmeyeceğine dair bir protokol imzalarlar, işte o zaman biz de direnişimizi durdururuz...

CİBALİ DİRENİŞİ VE ÇOCUKLAR

Cibali'de direniş var.

Cibali'li tütün işçisi, yedi göbekten beri sürdürdüğü direnme geleneğini sürdürüyor...

— Bana izin.. Öğlen oldu, fabrikaya gitmeliyim.. Direnişle birlikte yemekleri kestiler.. Ekmek peynir zeytinle idare ediyoruz..

— Kal sağlıcakla, diyecektim ki, geri döndü.

— Unutacaktım az daha.. Yazarsan iyi olur.. Fabrikanın bir kreşi var.. İşçi arkadaşlar çocuklarını, kreşe verirler.. Direniş başlar başlamaz, çocukların yemeklerini de o dakka kesiverdiler.. Bir de utanmadan, radyolardan televizyonlardan, bu yılı çocuk yılı olarak ilan ettiler..

Döndü ve yürüdü fabrikaya doğru..

Evet, Cibali'de direniş var...

- SON -

Cibalili işçiler, bugün tek bir yumruk ve tek bir yürek gibi

Demokratik kitle örgütleri kıyım ve sürgünleri kınadı

"TRT, faşizm özlemcilerinin işgallerine terkedilmeyecek"

(Ankara Bürosu)

Aralarında TMMOB, Köy-Kop. Çağdaş Hukukcular Derneği, Halkevleri, Ziraatçılar Derneği, Çağdaş Gazeteciler Derneği, Türk-İş'e bağlı Basın-İş, Disk'e bağlı Yeni Haber-İş ve Maden-İş Sendikalarının da bulunduğu 50 demokratik kitle örgütü ve sendika deki baskı, kıyım ve sürgünleri kınadı.

Ortak bir basın toplantısı düzenleyen demokratik kitle örgütleri ve sendikaların temsilcileri, TRT aracılığıyla tekellerin programları doğrultusunda kamuoyu oluşturmaya çalışıldığını belirterek. "TRT, faşizm özlemcilerinin işgallerine terkedilmeyecek" dediler.

Toplantıyı bir konuşmayla açan TRT-Der Genel Başkanı Erkan Oyal, yeni biçimiyle bir MC olan hükümetin, hayatın tüm alanlarında çeşitli biçimlerde baskılarını yoğunlaştırdığını söyleyerek, "TRT tüm demokratik kuruluşlara açık olmalıdır. Bu özerk bir TRT'nin gereğidir" şeklinde konuştu.

TRT'deki baskı ve kıyımları kınamak amacıyla Yeni Haber-İş Sendikasının bir günlük bir uyarı grevine gitmeyi düşündüğü bildirilen toplantıda söz alan Köy-Koop Genel Başkanı Nedim Tarhan, TRT'deki sürgün ve kıyımların Meclisteki takipçisi olacaklarını, bu konuda Başbakan ve Cumhurbaşkanına bir telgraf çekeceklerini belirterek, ayrıca meclis soruşturması açılması için önerge vereceklerini bildirdi.

TRT'deki sürgün ve kıyımların sadece TRT çalışanlarının değil tüm demokratik kitle örgütlerinin sorunu olduğu ve bu sorunun günümüzdeki baskı, sürgün ve sansür uygulamaları karşısında daha bir önem kazandığı kaydedilen toplantıda, asıl sorunun anti-demokratik uygulamaların nasıl engellenmesi gerektiği sorunu olduğu belirtildi ve bu sorunun aşılması için ortak hareket edileceği bildirildi.

TRT'deki baskı ve sürgünlerin kınandığı toplantıda şu görüşler savunuldu:

"Yeni MC iktidarında göreve getirilen TRT yönetimi, kendilerini göreve getiren güçlerin istemleri doğrultusunda TRT'de kıyım, sürgün ve baskılarını yoğunlaştırmıştır. Faşizmi egemen kılmak amacı ile yeni baskı yasalarını, DGM yasasını, sendikalar ve dernekler yasasını dayatan hükümet TRT'yi propaganda aracı olarak kullanmak istemektedir."

Nikaragua'da devrim sürüyor

NİKARAGUA DOSYASI (1)

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Küba'dan sonra Latin Amerika'da başarıya ulaşan ilk devrim...

17 TEMMUZ 1979'DA DİKTATÖR SOMOZA NİKARAGUA'DAN ABD'YE KAÇIYORDU VE 19 TEMMUZ'DA İSE SOMOZA REJİMİNİN TEMEL DİREĞİ SAYILAN ULUSAL MUHAFIZLAR BAŞKENT MANAGUA SOKAKLARINDA ÜNİFORMALARINI VE SİLAHLARINI BIRAKARAK SANDANİSTAYI TERKEDİYORDU.

17 Temmuz 1979'da diktatör Anastasio Somoza Debayle Nikaragua dan ABD'ye kaçıyordu.

19 Temmuz'da ise Somoza rejiminin temel direği sayılan Ulusal Muhafız'a bağlı yüzlerce asker başkent Managua sokaklarında üniformalarını ve silahlarını bırakıyorlar, kenti Sandinista güçlerine terkediyorlardı.

Somoza'nın dağılan ordusunun 5000'i aşkın üyesi Guatemala, Honduras ve Salvador'a sığınıyorlardı. Bu Somoza rejiminin sonu, Sandinista'nın zaferiydi.

Somoza rejimi doğuşunu, 1911 yılından beri Nikaragua'da askeri olarak yeralan ABD'ye borçluydu. Anastasio Somoza önce 1933 yılında Ulusal Muhafız'ın başına getirilmiş, sonra da 1936'da dalavereli bir seçimle onaylanan bir hükümet darbesiyle başbakanlığa seçilmişti. Liberal Parti'nin ve giderek te Somoza'nın iktidarı başlamıştı artık. Kurulan diktatörlük demokratik bir görünüme sahip olmak amacıyla bir burjuva muhalefet partisinin kurulmasını kabul eder, böylece Muhafazakar Parti ortaya çıkar. Ne var ki, bu iki—partili rejimin temel ögeleri, yani devlet aygıtı, Ulusal Muhafız ve Liberal Somoza ailesi tarafından denetleniyordu. Somoza diktatörlüğü 1957 ile 1967 yıllarında hileli seçimler düzenledi, daha sonra Aralık 1974'te rejimin çok sayıda ileri gelen kişisinin FSLN (Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi) tarafından tutsak alınması nedeniyle 1977'ye kadar sürecek olan sıkıyönetimi ilan etti.

1977 yılında burjuva muhalefet de Somoza'nın devrilmesini istediği için, Somoza rejimi tecrit edilmiş durumda bulunuyordu. Hele Ocak 1978'de ülkenin en önemli gazetesi La Prensa nın sahibi Joaquin Chamorra'nın Somozacılar tarafından öldürülmesi rejimi daha da güç bir duruma sokuyordu. J.

Chamorro 1974 yılından beri Demokratik Kurtuluş Birliği (UDEL) bağrında önemli burjuva kesimleri toplamayı başarmıştı. Chamorro'nun öldürülmesiyle Nikaragua burjuvazisi, geniş küçük—burjuva, hatta geniş halk kitlelerinde sesini duyuran bir seçenekten yoksun kalıyordu. Somoza karşısında.

Öte yandan Chamorro daha UDEL'in kurulmasıyla birlikte 1981 seçimleri için Başkan adayı olarak görülüyordu. Üstelik Avrupa sosyal—demokrasisinin de desteğini sağlamıştı. Bunun yanında, ABD burjuvazisinin çeşitli kesimleriyle de ilişkiler sürdürmekteydi.

Chamorro'nun öldürülmesi nedeniyle UDEL 24 Ocak günü ekonominin büyük bir bölümünü felce uğratan bir "işverenler grevi" çağrısında bulundu. Bunu Matagalpa ve Managua kentlerindeki sokak gösterileri izledi. FSLN giderek siyasal varlığını duyurmaktaydı. Nitekim, Şubat ayı başında FSLN Granada ve Rivas kentlerinde Ulusal Muhafız'ın kışlalarına silahlı saldırılar düzenlemişti. Sendikalar "işverenler grevi"ni işçi grevine dönüştürmeyi istemekteydilerse de, UDEL 6 Şubat'ta grevi askıya aldığında bu amaçlarına ulaşma imkanına sahip olmadılar. Ama Şubat ayı sonunda Masaya ve Leon kentlerindeki ayaklanmalar ile halkın genel eğilimi belli olmaya başlıyordu.

Kitlelerin artan etkinliği ile FSLN'nin artan saygınlığı muhalefetteki burjuvaziyi Somoza'nın devrilmesini istemek zorunda bıraktı. Bu amaçla, Temmuz 1978'de GenişMuhalefet Cephesi (GMC) kuruldu. Cephe içinde, başka küçük örgütleryanında, Robelo Callegas yönetimindeki Nikaragua Demokratik Hareketi, UDEL, Onikiler Grubu (sanayiye, ticarete ve serbest mesleklere bağlı kişilerden oluşuyordu) yeralıyordu. "Onikiler Grubu"nun FSLN içindeki bir akımla, "Üçüncüler" ("Terceristas") ile ilişkileri bulunmaktaydı. GMC'ye Nikaragua Sosyalist Partisi içindeki iki fraksiyonda katılıyordu. Öte yandan, Kilise ve Somoza'nın devrilmesinden yana bir tavır içinde bulunuyordu.

Ağustos'ta GMC eylemini geliştirip genel grev çağrısında bulunduğunda, FSLN içindeki çeşitli eğilimler de silahlı eylemlere daha yoğun biçimde yöneliyorlardı.

Bunda, "Üçüncüler"in etkisi büyüktür. Başlangıçta askeri kuruluşlara saldırılar düzenlenir, ama sonraları olayın boyutları daha da büyür, ve böylece 22 Ağustos günü "Üçüncüler" Başkanlık Sarayı'nı işgal ederler, içlerinde FSLN önderlerinden Tomas Borge'nin de bulunduğu siyasal mahkumların serbest bırakılmasını talep ederler. İsteklerikabul edilir, buysa onlara büyük bir gövde gösterisinde bulunma imkanını verir.

Nitekim 9 Eylül günü FSLN Esteli, Leon-Managua, Rivas, Massaya, Chgnandga kentlerinde halk ayaklanmasıyla birleşen silahlı eylemler düzenler. Ama, Ulusal Muhafız'ın saldırısı karşısında başarısızlığa uğrarlar. Daha sonra, GMC ile diktatörlük arasında ki pazarlıkları düzenlemek amacıyla, ABD'nin girişimi ile içinde Guatemala ve Dominik Cumhuriyeti'nin bulunduğu bir komisyon oluşturulur. Yapılan görüşmelere ABD emparyalizminin doğrudan doğruya karışması sonucunda Ekim 1978'de FSLN'nin Üçüncü eğilimi Cephe ile bağlarını koparma kararı alır, onu Onikiler Grubu izler. Böylece GMC gücünü yitirir ve görüşmeler Ocak 1979'da kesilir.

Ama muhalefet yeni bir örgütlenmeye doğru yönelip, Ulusal Yurtsever Cephe'yi kurdu. Ulusal Yurtsever Cephe (UYC) içinde Onikiler Grubu, birkaç burjuva küçük örgüt ve Birleşik Halk Hareketi yeralıyordu. Cephe'nin etkisi kısa sürede genişledi. Öyleki Chamorro'nun öldürülmesinin birinci yıldönümü nedeniyle Ocak 1979'da UYC gösterilerde bulunma çağrısı yaptığında onbinlerce kişi Managua sokaklarına döküldü.

Nikaragua devrimi iki yıl süren zorlu bir iç savaştan sonra başarıya ulaştı.

Somozanın paralı ordusu Ulusal Muhafızlar Nikaragua'da yarım yüzyıl boyunca faşist terör uyguladı. Resimde, Amerikalıların yetiştirdiği Ulusal Muhafızlar Somozanın oğlu tarafından denetlenirken görülüyor.

Sandinistler Managua'da bir sokak çarpışmasını kazandıklarında

YARIN: NİKARAGUA SOMOZA AİLESİNİN MÜLKİYETİNDE BİR ÜLKEYDİ

İngiltere harcadığı petrolün dörtte üçünü kendisi üretir duruma geldi

HER KAPİTALİST ÜLKEDE OLDUĞU GİBİ İNGİLTERE'DE DE SIKINTILARIN YÜKÜNÜ EMEKÇİLER ÇEKMEKTEDİR

İngiliz hazinesinin altın ve döviz rezervleri Kasım ayında görünüşte 81 milyon dolar düştü. Ama önemli bir borç ödemesi sonucu bu azalış görüntüsünü, aslında İngiliz hazinesinin İran'a olan 200 milyon dolar borcunu ödemesi vermiştir. Bu borç İran petrodolarlarından Londra su şebekesini geliştirmek üzere alınmıştı. Bunları hesaba katınca aslında döviz net rezervleri 7 milyon artmıştır.

1. İngiltere harcadığı 80 milyon ton petrolün, 60 milyon tonunu bu yıl kendisi üretir hale gelmiştir. Böylece petrole harcanan dış para 4 milyar dolara inmiştir.

2. İngiliz turizmi bugün en çok döviz sağlayan turizmdir. Turizmin İngiltere'ye sağladığı net gelir 2.5 milyar sterlindir. 1979'da İngiltere bu kesimde birinciliği eline geçirmiştir.

3. Faiz oranları yükseltilince (Merkez Bankası reeskontu %17) dışarıya para akışı durmuş, aksine İngiltere'ye dışarıdan para akmaya başlamıştır.

YÜKÜ EMEKÇİLER ÇEKİYOR

İngiliz makamları durumun bu parlak yönüne değinirken, enflasyonun hızlanışına hiç değinmiyorlar. Üç ayda İngiltere'de fiyatlar yüzde 17, son bir yılda ise yüzde 28 artmıştır. İşçi ücretlerine, o da toplu sözleşme süresi dolmuş olanlara yapılan en yüksek zam ise, yüzde 8'de kalmıştır. Görüldüğü üzere, her kapitalist ülke gibi, İngiltere de ülkeyi sıkıntılarından yükü emekçilere yükleyerek kurtulmuştur.

● İŞLETMELERİN YÖNETİMİ MERKEZİ PLANLAMANIN EMRİNE VERİLİYOR

Sovyetler Birliği ve Bulgaristan'da plan yöntemi değiştiriliyor

SOVYETLER BİRLİĞİNİ ÖRNEK ALAN BULGARİSTAN'DA PLANLAMADA ESKİ YÖNTEMLERİ UYGULAMAYA GEÇİYOR

●

ASKERİ DİKTATÖRLÜKLE YÖNETİLEN BREZİLYA'DA IMF'NİN YÖNTEMLERİ SONUCU ENFLASYON YÜZDE 80'E ULAŞTI

Sovyetler Birliği'nde üretici birimleri (fabrika, tarım ve orman işletmeleri vb.) planlı bir serbestlik içindeyken bu durum değiştirilmiştir. Bilindiği gibi 1960'lardan sonra Liberman adlı bir Sovyet plancısının önderlik ettiği düşünceler güç kazanarak Merkezi Planlama'nın yetkilerinin bir kısmı bakanlık, KİT ve fabrika yöneticilerine aktarılmıştı. Bu kez bu gibi yetkiler yeniden Gross Plan adı verilen Planlama Merkezi Örgütü'ne iade edilmiştir.

Buna paralel bir değişiklik de Bulgaristan'da bekleniyor. Bu ülkede 1976 yılında "mühendis tasarımları" adı altında birçok düzenleme serbestisi alan kuruluşlar, daha serbest bir planlama yoluna gitmişlerdi. Bulgar plancılar verilen serbestliğin merkezden denetlemeyi ortadan kaldırdığını ileri sürerek eski "karşılıklı plan" düzenine geçilmesini savunuyorlar.

BREZİLYA'NIN HALİ DUMAN

Son yılda burjuvazinin çok bilmiş profesörleri ve yazarları Türkiye'nin ithalâtının yerine geçecek mal üretimine önem verdiğini, oysa ihracata önem verseydi bugünkü hallere düşmeyeceğini yazıp söylerler. İki tane de örnekleri vardır. Derler ki "Bakın Brezilya'ya Kore'ye. Durumlarını nasıl düzeltip köşeyi döndüler?"

Şimdi ikisi de askersel diktatörlük yoluyla emekçi halkın istemlerini ezen bu ülkelerden Brezilya hakkında ünlü İngiliz dergisi Economist'ten aldığımız bilgileri aktarıyoruz:

–Bu ülkelerde enflasyon yüzde 80 oranındadır.

-Ülkede IMF her onbeş günde bir yüzde bir yada 2 devalüasyon yapılmasını emretmiş ve "Brezilya mücizesi'nin mimarı Maliye Bakanı Delfim Netto da bunu kabul etmiştir.

–Bu mini devalüasyonlara ek olarak Brezilya'da yüzde 30 oranında ek devalüasyon peşin olarak yapılmıştır.

-Köşeyi dönmüş olarak abartılan bu ülkenin dış borçları toplamını da merak etmişinizdir. 50 milyar dolar (Bilgiler 15-21 Aralık Economist Dergisi'nden alındı.)

Bilgiçlerimize soruyoruz, savunduğunuz ve beğenerek Türkiye'ye örnek gösterdiğiniz bu askersel diktatörlüğün siyasal rejimini hadi bir kenara bırakalım. Ekonomik durumunu beğeniyor musunuz? Diyeceksiniz ki ya Güney Kore? Ona da daha sonra değineceğiz.

politika ciddi bir iştir

HÜKÜMETE NE GEREK VARMIŞ...

AP Ordu Milletvekili Bilâl Taranoğlu, bütçe görüşmelerinde yaptığı bir konuşmada, "Tayinleri Danıştay yapacaksa Hükümete ne lüzum var" demiş. Bilâl Bey aklınca Danıştay'ı eleştirmek istemiş, tayinlerde kendilerine hiç kimse karışmasın istemiş.

Doğru ya, IMF yönetecek, ekonomik kararları MESS Başkanı Turgut Özal alacak, güvenlik işlerine Türkeş'in tosunları yardım edecekse Hükümete ne gerek var ki.

YÜZDE ÜÇ'TEN SEVGİLERLE

Milli Eğitim Bakanı Orhan C. Fersoy, düzenlediği bir basın toplantısında, 24 Aralık Direnişine katılan öğretmen sayısının 11 bin, katılma oranının ise %3 olduğunu iddia etmiş.

Bakanın iddiasını duyduktan sonra ister istemez düşündük. Peki niye bu kadar telâş ediyorsunuz? Niye bu kadar korkuyorsunuz. Yüz kişiden üçünün solcu olduğu bir ülke herhalde rahat yönetilmeli, değil mi?

Türkiye'yi yönetmede zorluk çekildiği bir gerçek. Sık sık gündeme gelen hükümet değişiklikleri bunun bir kanıtı sayılabilir. O halde bakanın sözlerine, yüzde üç olduklarını iddia ettiği öğretmenleri açığa almasına bir anlam vermek gerekir.

Ne dersiniz? atalara çok saygılı büyüklerimiz şu atasözünü doğrulamak mı istediler:

"Ya sayı saymasını bilmiyorsunuz, ya dayak yememişsiniz."

GÜNAYDIN

Kasaroğlu TRT Genel Müdürü oldu. Anladık.

"Akıl ilericilerimizin" Kasaroğlu'na "TRT"nin çocuğu demelerini de anladık.

"TRT'nin çocuğu"nun TRT-DER-den Çetin Öner ve Genel Sekreter Yaşar Özurkut tarafından ziyaret edilmesini anlayamadık. Hele hele ziyaretçilerin "TRT'nin çocuğu"ndan bazı "demokratik taleplerde bulunmalarını hiç anlıyamadık. Anlaşılan TRT–DER'ciler yeni Genel Müdür hakkında yanlış bilgilendirildiler. Oyuna geldiler. Hem de ne oyuna. "TRT'nin çocuğu" önce "demokratik" talepleri kabul etti. Sonra... Özurkut "demokratik" bir şekilde Diyarbakır'a sürüldü. Öner'se şimdilik sürülemiyor, prodüktör olduğu için.

Bu olaydan sonra gözleri açılan TRT–DER'cilerimiz "akıl ilericimizi" protesto ettiler, telgrafla. Kendilerini yanlış bilgilendirdiği için.

Eh.. bu da birşeydir. Yalnız Eskişehir'de öğleyin uyananlara "günaydın, uyan da balığa gidelim" derler....

AYTEKİN KOTİL HÜKÜMETİNİ ŞAŞIRDI

1980 yılı gelmeden Kotil, mutlaka yüz milyon lira bulup işçilerin bazı alacaklarını yada bir takım alacaklarını kapatmak zorundaydı. İsmet Sezgin Ankara'da yoktu. O da hükümete para aramakla meşguldu.

Bu arada Kotil dertleştiği Belediye Meclisi AP'li gurup Başkanından bir öneri aldı.

-Sayın Kotil bir kere'de sayın Süleyman Bey'e gidip bizzat görüşseniz sanırım Süleyman Bey İstanbul sorunlarına arkasını pek dönmez, dönemez.

Kotil bu öneriye içinden güldü.

İki yılda tam dört kez Bülent Bey'den randevu istemiş görüşmesi mümkün olmamıştı.

AP'li Belediye Meclis üyesi Kotil'in çekimserliğini biliyor ve ısrar ediyordu.

-Emir verin özel kaleminiz şimdi randevu talep etsinler hemen biter bu iş diyordu.

Kotil biraz da Belediye Meclisi AP Gurup Başkanının iyimserliğini belirlemek için telefonu açtı, özel kalem müdürü Fikri Bey'i çağırdı.

-Sayın Süleyman Bey'in özel kalemini arayınız, Ankara'da kendileri ile görüşmek dileğinde bulunduğumu belirtiniz.

Fikri Bey gitti aradan on dakika geçmeden geldi.

-Sayın Başbakan "ne zaman isterlerse buyursunlar randevuya gerek yok kendilerini bekliyorum," cevabını verdiler efendim.

Kotil şaşırmıştı.

Ecevit'le tam dört defa günlerce haftalarca görüşmek dilemiş bir türlü sonuç alamamıştı.

Allah allah bu hükümet mi kendi hükümeti değildi yoksa giden hükümet mi?

Kotil etrafındakilere bu olayı anlatıyor ve açıkça diyordu ki "Ben hükümetimi şaşırdım vallahi."

KISA KISA

NE ÇIKARSA BAHTINA KUYRUĞU

Ankaralı bir grup yurttaş dün Kızılay'da yağ kuyruğuna girdi. Kuyruğun başındakiler yağlarını aldı, sona kalanlar ise yağ yerine samsun alabildi. Hem de siyah samsun.

BILMECE BİLDİRMECE

Kasaroğlu'nun gizli basın danışmanı, kadın mı, erkek mi? kalıbına bakarsanız erkek. Yazısına bakarsanız kadın. Bilin bakalım kim? Bilemediniz?

Hadi, size bir de ip ucu. AP'nin İstanbul senator aday adayı. Önseçimlerde sadece beş oy almış. Üstelik yağcı mı yağcı. Sağcı mı sağcı. Evet yeniden soruyoruz. Kim bu danışman?

-ANKARA'DA BİR BACA KORSAN GÖSTERİ YAPTI

Kömür yok. Ankara'da bacalar tütmüyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı da açıkladı. "Bacalar ocak ayının 20'sine kadar ancak tüter". Dün Ankara bürosunda hem soğuktan titriyor, hem de dışarı bakıyorduk. Göz alabildiğine uzanan bir görüntü içinde tüten bir baca bile yok. Fakat o da ne? Birden önümüzdeki binanın bacası tütmeye başlamasın mı? Bir arkadaş "şey.. dedi korsan gösteri yapıyor galiba."

Hazırlayanlar: Tanju CILIZOĞLU
Yaşar Gören–Mehmet GENÇ– Zafer POLAT

Pol Pot

Khien Samphon

Kızıl Khmerler içinde iktidar değişikliği oldu

DIŞ HABERLER SERVİSİ
BANGKOK

Kızıl Khmer radyosunun önceki gün dinlenen yayınında Samphan'ın başkanlık görevinden alındığı resmen açıklandı. Bu değişikliğin Vietnam karşıksında çeşitli güçlerin cephe oluşturmasını sağlamak için yapıldığı belirtiliyor. Öte yandan Pol Pot'un gerilla ordusunun başında kaldığı bildiriliyor.

Kızıl Khmerler radyosu, 48 yaşındaki Khien Samphan'ın Kamboçya Demokratik Cumhuriyeti devlet başkanı ve "Kamboçya Büyük Ulusal Birliği'nin Yurtsever ve Demokratik Cephesinin" geçici başkanı olarak atandığını açıklarken, Pol Pot'un kurşuna dizildiğine ilişkin haberleri de yalanladı. Diplomatik çevrelere göre bu değişiklik, eski Kamboçya rejiminin uluslararası alanda yarattığı katı izlenimi silmeyi ve Vietnam'ın desteklediği Samrin hükümetinin Birleşmiş Milletler'ce tanınmasını engellemeyi amaçlıyor.

Öte yandan Çin'deki Kızıl Khmerler hükümeti elçisi, Vietnam ve Samrin hükümetine karşı yürutülen savaşı desteklemeleri için Birleşik Amerika'ya ve diğer kapitalist ülkelere açık olarak çağrıda bulundu Kızıl Khmerler elçisi Pich Cheang, ayrıca hükümetinin Prens Sihanuk'a bir telgraf çekerek, kendisine Kamboçya Büyük Ulusal Birliği'nin Yurtsever ve Demokratik Cephesi'nin başkanlığını teklif ettiğini açıkladı. Kısa bir süre önce Kızlı Khmerler ile asla birleşmeyeceğini bildiren Sihanuk'un bu teklife yanıt vermediği de belirtildi. Sihanuk şu sıralarda Batılı'ların desteğinde ayrı bir cephe oluşturmaya çalışıyor.

Heng Samrin hükümetinin sesini yansıtan Phnom Penh radyosu ise, bu değişiklikleri, "rol dağılımında ufak tefek değişikliklerin yapıldığı, ama oyuncuların değişmediği açık bir güldürü" olarak niteledi.

Phnom Penh radyosu, Pol Pot'un "yeniden kurulan hükümetin örtüsü altında, yok olmuş bir orduyu güçlendirmek ve komuoyunu kandırmak için" zaman kazanma umudunda olduğunu söyledi.

Yunanistan'da tüm belediye işçileri 24 saatlik uyarı grevi yaptı

DIŞ HABERLER SERVİSİ
ATİNA

Yunanistan'ın tüm kentlerinde belediye işçilerinin başlattıkları 24 saatlik uyarı grevi nedeniyle, kent hizmetlerinin aksadığı ve belediyeler ile kent meclislerinin kapalı kaldığı bildirildi.

Belediyelerin, "Yerel Yönetimlere Hükümetçe yeterince fon ayrılmamasını "protesto etmek" üzere başlattıkları direnişin, muhalefet pratilerinin yanısıra, Başbakan Karamanlis'ın "Yeni Demokrasi" partisine bağlı bir çok belediye başkanı tarafından da desteklendiği belirtildi.

Amerika Salvador'daki görevli sayısını azaltıyor

DIŞ HABERLER SERVISI
WASHINGTON

Amerika dışişleri bakanlığı yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre, Amerikan hükümeti devrimci grupların Amerikalılara yönelik tehditlerinin ve şiddet olaylarının artması nedeniyle, El Salvador'daki elçilik bünyesinde çalışanların ve diğer resmi görevlilerin sayısını azaltmayı kararlaştırdı. Yetkililer bu önlemin salt güvenlik nedeniyle alındığını, Amerika'nın iktidardaki cuntaya karşı beslediği güvende herhangi bir azalmanın sözkonusu olmadığını açıkladılar.

Bilindiği gibi üç sivil ve üç askerden oluşan cunta başa geçtikten sonra Ekim'de ABD elçiliği 300 kişi tarafından işgal edilmişti.

Amerikan hükümeti 1980 yılı bütçesi için de El Salvador'a 11 milyon dolar yardım yapılabilmesi için Kongreden yetki istedi. Bunun dışında El Salvador'un bütçesine ve ödemeler dengesine yardım olarak 5 milyon dolar verilmesi öngörülüyor.

Çin'in dış ticareti 1.703 milyar dolar açık verdi

Çin Halk Cumhuriyeti'nin 1979 yılı dış ticaret dengesinde 1.703 milyar dolar açık verdiği bildirildi.

Çin Ticaret Bakanlığı tarafından yayınlanan istatistiklere dayanarak "Yeni Çin Haber Ajansı" tarafından verilen haberde ülkenin ihracatının, geçen yıla kıyasla yüzde 26.7 oranında artarak 13 milyar 427 milyon dolara eriştiği, buna karşılık ihtalatın 15 milyor 220 milyon dolar olarak gerçekleştiği kaydedildi.

Ajans, Çin'in artan ihracatında, bir çok fabrikanın dış ülkelere satılmak üzere kaliteli mallar üretimine başlamasının rol oynadığını, ithalattaki artışın ise, büyük çapta modern makina ve techizat satın alınması, bunun yanısıra özellikle suni gübre ve çeşitli tüketim malı hammaddelerinin satınalınmasındaki artıştan kaynaklandığını bildirdi.

Afganistan dramının ardında reform çabalarının başarısızlığı yatmakta...

DEMOKRAT
DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünyanın en yoksul ve geri ülkelerinden biri olan Afganistan, dünya politikasındaki kamplaşmaların acısını çekmekte. 650.000 kilometre kare yüzölçümü olan bu ülkenin nüfusu 20 milyon. Ülke topraklarının yüzde onu tarıma elverişli. Ve bu toprakların yüzde doksanı toprak reformu yapılmadan önce ağaların elindeydi. Ülke halkının yüzde 90'ı okuma yazma bilmiyor. Birçok az gelişmiş ülke gibi Afganistan'da bir yandan kırlardan kentlere yönelen göçün artışı, öte yandan kayda değer bir ekonomik gelişmenin olmayışının yarattığı toplumsal bunalımın yüklerini taşımakta, Nüfusun büyük bölümünü göçebe aşiretler oluşturmakta. Kişi başına ortalama gelir 100 doların altında. Bütün Afganistan'da 200 imalathane var ve bunlarda ortalama 50 kişi çalışıyor. 1972 yılında yaşanan kıtlık sırasında 100.000 kişi açlıktan öldü. Öte yandan ülkede birçok milliyet yaşıyor. Nüfusun yüzde 40'ını sünni olan Pathanlar oluşturuyor. Ülkede yaşıyan diğer milliyetler ise, Beluciler, Acemler, Peştular, Özbekler, Türkmenler ve Hint kökenli halklar. Bu milliyetlerin büyük çoğunluğu göçebe aşiret düzeni içinde yaşıyor ve son derece tutucular.

Afganistan'ın içinde bulunduğu koşullar Afganlı aydınları, öğrencileri, asker ve sivil büroklatların bir bölümünü, örgütlenerek iktidarı ele geçirme ve ülkeyi "kurtarma" için reform programları uygulama yolunda çaba harcamaya yöneltti. Bu kadrolar daha çok küçük burjuva ulusal ve reformcu düşüncelerinin etkisi altındaydılar. Ve bu reformların devlet eliyle tepeden aşağı uygulanabileceği kanısındaydılar. Ülke içinde muhalefeti yürüten Demokratik Halk Partisi içinde iki kanat vardı: Halkiler ve Parşam grubu. Bugün iktidarı alan Halkiler Grubu en başından beri Afganistan'ın kendine özgü koşullarının gözönüne alınması gerektiğini savunmuşlardı. Taraki ilkin radikal programların derhal uygulanmasından yanayken karşılaşılan güçlükler nedeniyle, o da muhalefetle uzlaşmadan yana oldu ve buna karşın çıkan Amin tarafından devrildi. Taraki döneminde gerçekleştirilen reformlar ise şunlardı. 1979 Nisan'ında 132 bin yoksul aileye 270 bin hektar toprak dağıtıldı. Okuma yazma seferberliği başlatıldı. Ulusal sorun çözülmeğe, feodal ilişkiler dağıtılmaya çalışıldı. Köylülerin borçları kaldırıldı. Evlenirken başlık ödenmesi yasaklandı, kadınların statüsü düzeltilmeye çalışıldı. Devlet kademeleri arasında büyük temizlikler yapıldı. Bugün darbeyle iktidara geçen Sancak hizbi ise bu reformların daha yavaş, sindirile sindirile yapılmasından yanaydı.

ÖNCE TARIMSAL ÜRETİM DÜŞTÜ

Toprak reformu yapılırken, tarımsal aletlerin, sulama, gübre, ulaştırma gibi olanakların bulunamayışından dolayı tarımsal üretim yüzde 40 oranında düştü, Toprak reformu başarısızlığa uğradı. Rejime karşı duyulan tepkinin kökeninde ise gerici feodal ideolojinin etkileri yanında, toprak ağalarının ve aşiret reislerinin bu reformları hoş karşılamayışı da yatmaktaydı. Bunların baş sloganı "dinsizlik, kadınların fuhşa itildiği, komünistlik" gibi ithamlardı. Ülkede egemen olan yaygın cehalet ve dinsel ideolojinin etkisi, reformların başarıya ulaşmayışı yanında durumun daha da kötüleşmesiyle birleşince, kırsal kesimde aşiretler arasında rejime karşı beslenen muhalefet iyice destek sağladı. Rejimin buna karşı getirdiği önlem ise yaygın bir baskı ve terör oldu. Bu, işleri iyice içinden çıkılmaz hale getirdi. Radyodan sürekli olarak kuran okunması, dine saygılı olunacağı yolundaki açıklamalar da fayda etmedi.

Bugün Afganistan'daki rejime karşı direnen güçler Pakistan, İran, Çin, Suudi Arabistan tarafından destekleniyor. İktidarı ele geçiren Karmal da İslami muhalefetle uzlaşmadan yana, Ama kendinden öncekilerin bu yoldakı girişimlerinin başarısızlığa uğraması nedeniyle, pek şanslı görünmüyor.

Karmal TASS Ajansı'na yaptığı açıklamada Amin taraftarlarının mahkeme önüne çıkartılarak yargılanacaklarını bildirdi. Karmal açıklamasında İslamcı Muhalefete seslenerek uzlaşma çağrısında da bulundu. Öncelikle "Afganistan'ın onurlu şii ve sünni müslümanlarına, ulemaya ve tüm din adamlarına" seslendiğini belirten Karmal, devrim konseyinin özel mülk sahipleri ile toplumdaki tüm sınıfların haklarını koruyacağını söyledi.

Karmal, hükümete karşı silahlı eyleme geçen muhalefetten doğan sorunun siyasal yoldan çözüleceğini bildirdi ve orduyu "Nisan Devrimi"ne içten ve dıştan yapılacak her türlü düşmanca girişime karşı savaşmaya çağırdı

Öte yandan yeni hükümetin islamcı çevrelerle uzlaşma çabasının ürünü olarak, dışişleri bakanlığına Şeyh Muhammet Dost atandı.

Kabil'den alınan en son haberlere göre, Afganistan'a gönderilen Sovyet birlikleri Orta Asya asıllı ve Afganlılarla aynı dili konuşuyor. Görgü tanıklarının bildirdiğine göre, Amin yanlısı olan "Halk Partisi" üyesi gençler, özellikle Kabil dışında Karmal'ı destekleyen güçlerle çarpışmakta.

Amin tarafından devrilen Taraki'yi destekleyenlerin gösterisi. Amin de Karmal tarafından devrildi.

İngiltere ile Çin, bir demiryolu anlaşması imzaladı

İngiltere ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında demiryolculukta teknik ve bilimsel konularda işbirliği yapılmak üzere bir anlaşma imzalanmıştır. Anlaşmayı İngiltere adına Ulaştırma Bakanı Norman Fowler ve Çin adına Demiryolu Bakanı Guo Weicheng imzalamıştır. Bu, iki ülke arasındaki ilk anlaşmadır. Geçen Ekim ayında Çin Başbakanı Hua Gua–feng İngiltere'ye geldiğinde Midland'daki Derby Demiryolu Atelyeleri'ni gezmiş ve çok beğenmişti. Bu anlaşmanın kaynağı bu gezide yatıyor. İngiltere demiryolları ileri bir Tren Teknoloji Projesi (İngilizce başharfleriyle APT) üzerinde çalışmakta ve bu çalışmaların demiryolculukta büyük gelişmeler getireceği umulmaktadır.

Londra hâlâ dünyanın en büyük para operasyon merkezlerinden biri

Ünlü The Times dergisinin eski ekonomi sayfası yönetmeni William M.Clarke'in yazdığı Inside the City adlı kitapta belirtildiğine göre Londra hâlâ dünyanın en büyük para ve banka merkezi olma niteliğini korumaktadır. Londra'daki ünlü Roma Londrası denilen bir mil karelik yer ile St. Paul Kilisesine kadar olan bölgede yakın zamanlara kadar, Sterlin'in değerinin durmadan düşmesine karşın, en büyük banka ve akçalı hizmetler merkezi yer alır. Kökünü dünyada hiç bir ülkede bulunmayan geleneksel ustalıktan alan London City'de dünyanın hiç bir yerinde eşi bulunmayan satış ve komisyon işleri dönmektedir. Avrupa bankalarında Avrupa parası işleri yine Londra'da yapılmaktadır. Ayrıca her bölgeyle ve hatta Baltık ülkeleriyle ilgili işlerde bile uzmanlık kuruluşlarının bulunduğu tek bankacılık merkezi Londra'dır.

Ankara Belediyesi'nin düzenlediği "Başkent Ödülü Yarışmaları"ndan 5'inin sonucu belli oldu

Ankara Belediyesi'nin düzenlediği, "Başkent Ödülü" adlı yarışmada, 5 dalda ödül kazananlar belli oldu. Öykü dalına katılanların fazlalığı nedeniyle, sonuçların daha sonra açıklanacağı öğrenildi.

Bu yıl ilk kez düzenlenen, "Başkent Ödülü" yarışmalarında "Kentli küçük yurttaştan kent halkına mektup" başlıklı yarışma dışında kalan dallarda, ödüllendirilecek yapıt bulunamadı. Gazetecilik inceleme dalı yarışmasında ise, gönderilen yapıtların, ödüle yeterli görülmediği, ancak Hamdi Merter tarafından kaleme alınan yapıtın, yönetmeliğe uygun olarak satın alınmasının kararlaştırıldığı bildirildi.

Yarışmanın Radyo-TV programcılığı dalında yarışmaya katılanlar arasında ödüle değer yapıt bulunamadı.

Birincilik ödülüne değer yapıt bulunamayan gazetecilik haber dalında, 2'nciliği Feyyaz Caner, 3'üncülüğü Vefai Teker kazandılar. Dağıtılan diğer ödüller ise şöyledir:

Roportaj dalında, Ali Haydar Cengiz'in "Göçük" adlı röportajı mansiyon.

Karikatür yarışmasında, ilk üç dereceye değer yapıt bulunamadı... Mansiyonları, Tuncay Ercan, Suha Mocan, Ümit Karaoğlu, Mustafa Hakan Anılan paylaştılar.

Fotoğraf dışında, ilk üç dereceyi Mehmet Hengimen, Tahsin Utaş, Ragıp Erden, Coşkun Aydın, mansiyonlar da Kazım Zaim, Ahmet İlhan ve Kamil Pınarcı kazandılar.

Mektup yarışmasında, yarışmaya gelen yapıtları değerlendiren ve çocuklardan oluşan seçici kurul, birinciliğe Özgül Ulus Güler, İkinciliğe Ela Tek üçüncülüğe Aylin Budakçı'nın yapıtlarını uygun buldu.

İnceleme yarşması, Dr. M. Zeki Aksan ile Dr. A. Sera Özbaşar'ın ortak yapıtları, mansiyona değer bulundu.

Proje dalına katılan yapıtlar arasında, ödüle değer yapıt bulunamadı.

17 Sinema sanatçısı emekli oldu

17 sinema sanatçısı emekli olurken, Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası (SİNE—SEN) sinema emekçilerinin sosyal sigorta hakkını yaşama geçirebilmek için, bağış kampanyası açtı. Bu arada SİNE—SEN emekli olan 17 sinema emekçisinede onur belgesi verdi.

Bağış kampanyası ve emekli olan sinema emekçilerinin onur belgelerinin verilmesi amacıyla, SİNE—SEN tarafından Şan Sineması'nda düzenlenen geceye çok sayıda sanatçı katıldı.

Sinematek'te bu hafta

Türkiye Sinematek Derneği nin 1-6 Ocak 1980 tarihleri arasındaki gösteri programı açıklandı.

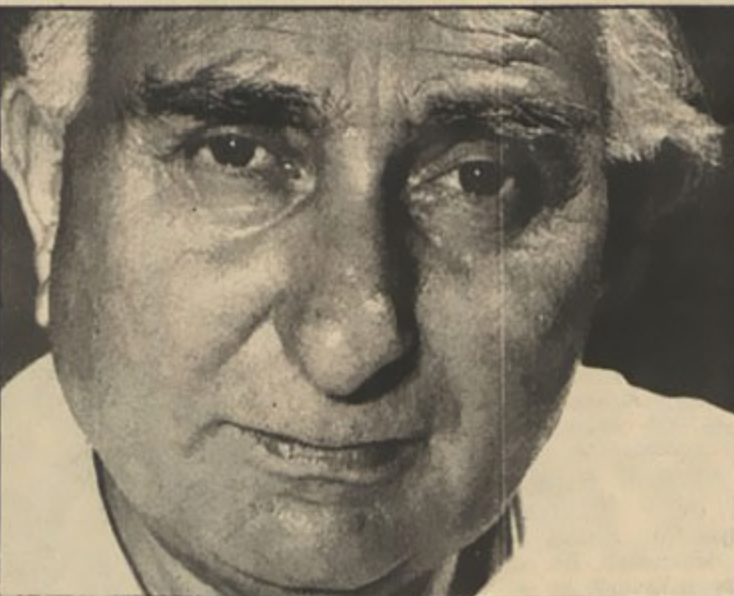
Açıklamaya göre, bugün senaryosunu Bertold Brecht'in yazdığı Üç Kuruşluk Opera. Yarın ise Erich Maria Remarogue'nin öyküsünden alınan "Son perde" adlı yapıt gösterilecek.

Türkiye Sinematek Derneği'nde, 3 Ocak 1980 perşembe günü de Firtz Kampers, Alazender Granach ve Ernest Bsuh tarafından oynanan, senaryosu Karl Otten Martin Lampel'e ait olan, 1931 yılı yapımı Dava, 5 ve 6 Ocak 1980 cumartesi ve pazar günleri de Son Perde ve Üç Kuruşluk Opera tekrar sergilenecek.

HASAN İZZETTİN DİNAMO'NUN 50. SANAT YILI ÜZERİNE

KONUŞMA

Kerim KORCAN

Hasan İzzettin Dinamo

"Bir Eyüp sabriyle bekledim
Sabahı olmayan gecelerde.
Gül dalları yerine
Demir çubuklar vardı
Münzevi münzevi pencerelerde."

İşte böyle giriyor
Bir şiirine Hasan İzzettin.
Şiirin altındaki tarihe bakıyoruz: 1 9 3 9
Yani, bundan tam kırk sene önce yazılmış...
Onun için tazelenen bir merakla okumağa devam ediyoruz:
"Bir Eyüp sabriyle bekledim
Gübreliğinde günlerimin.
İnsanlar olmadı farkında
En küçük hünerimin."
Bana sorarsanız burada haksız bir karara varıyor şair,
Neden?
Haydi onbinler üzerinden hesap tutmayalım
İyimser bir abartma olur bu.
Evet ama, o zamanlar da
Dişe dokunur bir ilgi vardı
Hasan İzzettin şiirine,
İçten, insanca, sıcak bir ilgi...
Onun ilk hayranlarından biri de bendim.
Öyleyse, satır satır yoklamalıyız
Edebi hatıralarımızı.
Hasan İzzettin maddesinde
Dikkatle durmalıyız:
Belki bir dergiden,
Belki bir arkadaşın not defterinden
Belki de bir edebiyat gazetesinden kaldı aklımda?
Şu var ki
Sadece bir noktaya parmak basmak zor.
Ama, benim onu bu şiiriyle tanıdığım
Bu şiiriyle sediğim kesin.

Evet:
"Bir Eyüp sabriyle bekledim
Sabahı olmayan gecelerde"
Diyordu şair.
Kırk yıl kafamda
Bu mısraların çakılıp kalması
Neyi ispatlar?
Hiç değilse şimdi
Çok çok gerilerde kalan sıcak bir dostluğu.
Demek ki:
Onunla dostluğumuz
Tam kırk yıl evvellere dayanır.
El sıkışmadan, gözgöze bakışmadan
Uzaktan uzağa başlayan bir dostluk.
Karşılıklı yanan
Dağ ateşlerine benzetmeyelim hadi,
Büyük lokma ye ama, büyük söz söyleme!
demiş atalarımız.
Ayrı ayrı mahpushanelerde yatarak
Ama, tek bir dava uğruna
Çarpan kalplerden söz etmek istiyorum,
Dost kalplerden, kardeş kalplerden...
Ekmeğimiz var, katığımız yoktu.
Gamlı gecelerimizi dinlendirecek ışığımız yoktu.
Hele osmanlı kafasıyla,
Osmanlı merdiveninden Cumhuriyet'e tırmanan hasımlarımızın Zerrece insafı yoktur.
Ama, mahpushanelerde dostlarımız vardı, şair vardı, şiir vardı.
"Gene zincirlerimi sallayarak
Uğurluyorum güneşi.
Yani kardaşım akşam oluyor
Sinop mahpushanesinde."
Evet ben de kırk yıl evvel
Böyle yazmışım,
Duydun mu, duyuyor musun Hasan İzzettin?
Şiir önemli bir şeydir
ve şair de önemli.
Ama. hangi şiir, hangi şair?
Meselâ: şöyle yazanlar da var:
"Doğmayan hülyaların saçlarını taradım
Ezop gibi fenerle gündüz insin aradım.
Ne kendime yaroldum ne kimseye yaradım
Elli iki yıl geçti elli iki gün gibi."
Siz birşey anlayabildiniz mi
Bu pembe pamuk helvasından?
Ben anlayamadım...
Ama beri taraftan
Hasan İzzettin babacan sesiyle soruyor:
"Meyhanelerde içen şairlerin
Elbette saygıya değer tasaları.
Söyle,
Yalnızlıklarından başka
Hangi gölgenin
Ağırlığı altında çatırdar masaları?"
Demek ki:
Şiir inmez gökyüzünden yağmur gibi
Yumuşak yaşayışların kaymağından sökülmez,
Ayışıklarından dökülmez.
Acılarla gönlünü dağlamamışsan
Kızıl güneşler çekilirken ufkumuzdan
İnsanın yalnızlığına, çaresizliğine
Oturup ağlamamışsan
Nerede, nasıl bulacaksın şiiri?
Hasan İzzettin diyor ki:
"Ağzın süt kokuyor henüz oğlum
Henüz ana kuzususun sevgi hususunda
Sevebilmek için bu toprakları
Bu topraklar üstünde
Yalnayak gezmek gerek."
Demek ki:
Dikmediğin ağaçların gölgesinde
Avantadan bir ömür sürüyorsan?
Bu toprakların sıcaklığını
Tabanlarında adım adım
Duymadan yürüyorsan?
Akıntıya kürek çekmekten vazgeç
Şiir çıkmaz, şair çıkmaz
Bu yalancı havadan.
Şiirin sosyal savaşta bir yeri,
Şairin sosyal savaşta bir görevi var.
Hasan İzzettin diyor ki:
"Dikilir durur ortasında tan yerinin
Şair nöbettedir insanlar uyusun
Bu topsuz tüfeksiz nöbetçinin
Gölgesinde korkusuz canlar uyusun!."
Sözlerime burada son verirken
Dostum Hasan İzzettin Dinamo'yu
Mutlu gününe manalar katan sizleri
Ben Kerim Korcan Olarak
Kanlı Ayandon şiirimle selamlamak istiyorum.
Ayandon:
Ocak ayında esen sayılı bir fırtınanın adıdır...

İstanbul Harbiye Şehir Tiyatrosu
Hasan İzzettin Dinamo'nun 50 Sanat Yılı
24/Aralık/1979

mayınlar çiçek açmaz

Röportaj: Fikret OTYAM

Asıl...asıl bir yudum suya hasret.

Damın üzerinde al bir bez sallanıyordu

—7—

BU baharın gittiğimde dostumun sığındığı o dost, insan dolu köye, yirmi yıllık köylü dostum yoktu!

Kargacı, burgacık bir yazı, okul defter kağıdına yazılmış:

"...Sayın bay kıymetli emmim, selam eder ellerinden öperım Filiz anneme selam ederim ellerinden öperim nasılsınız iyimisiniz sende bizi soracak olursan işler çok kötü Camalın sana selamı var kardeşinin sana selamı yok kaybettik, anemin sana selamı var ninelerimin selamı var şimdi gel geleyim şimdi bizde işler kötü sen kardeşinin ölümünü duymadınmı kardeşlik kötü günde belliolur kardeşin gitti diye bizden üzmü çevirdin bir mektup bile yazmasan kuzu Cemal kaldı meler arada mezer olduk kuzu Cemal kaldı arada düştük bir zalım hastahanaya kurtaramadı bizi kodu orada zalım bakmaz oldu yaraya ÇEVİR hey emmi bir mektup bile yazmasan ankaranın zarfı kağıdımı bitmişmi bir mektup bile senden almaz olduk niçin bize iki satır atmasan sen bizim diye biz seni unutmuyoruz sen bizi kardeş çocuğundan almışan biz seni emmilikten atmıyoruzki

tekrar selam eder her iki ellerinden öperim Filiz anama selam eder her iki ellerinden öperim"

Sakine yazmıştı mektubu, dostumun yedinci ve okula giden kızı...

Duymuştum haberi, kara haber telgraftan tez gelmez miydi?

Gelirdi!

"Sen neredeydin ağan öldüğünde?"

"Bilersen dışardaydım o zaman, muhtara ateş etmiş, yanındaki bir suçsuz adamı öldürmüştüm, öbürü beş yarayla kurtulmuştu... Urfa'daydım baktım Belediye hoparlorundan ses ederler, Urfa'nın falanca köyünden falanca Gaziantep hastanesinde amaliyat sonunda ölmüştür, cenazesi Gaziantepin... köyünde toprağa verilecektir gibilerine... Dedim bu bir tuzaktır, cenaze olsa ben nasıl olsa gidacağım, onlarda saracaklar etrafımı... Ama dayanamadım, sabaha karşı vardım köye, dolanı dolanı, cemseler durur gerçekten, vardım buna rağmen, evet ağam gerçekten ölmüş... Bilirsen çok şişmandı"

"Evet ama, son gördüğümde onu biraz zayıf bulup takılmıştım, sana bu köylü arkadaşların iyi bakmıyorlar diye, acı acı gülmüştü, meğer..."

"Meğer karnında bir ur varmış... Ağrılanmış, doktora, oradan hastaneye kaldırmışlardı, ameliyat dediler, ameliyat ettiler..."

"Sen gördün mü hastanede?"

"Görmüşem..."

"Yahu, aranıyorsun nasıl gittin hastaneye?"

"Gittim, gittim konuştum, iyiydi, karnından kocaman bir ur çıkarmışlar... Sağlıklıydı, konuştu benimle, köydeki tarla ev ne olacak diye meraklanıyordu, sersefil olduk diye, alırız sonunda dedim, avukatlar tutmuşam sen üzülme... Birkaç gün sonra kötüleşmiş ve teslim etmiş ruhunu..."

"Ben haber almıştım Ankara'da iken... Dedi bir Urfalı, senin o can dostun Allahın rahmetine kavuştu... İnanamadım... Nasıl ölürdü bu güzel, bu sevecen, bu ak yürekli insan? Gaziantep'e telefonlar ettim, öğrendim haber doğruymuş! Hemen mektup yazdım yengeye, ama anlaşılan eline geçmemiş ki Sakine bir mektup yazdı bana, gönül komuşlar neden aramıyorum diye, hem kendi ağzından hem anasının ağzından... Hemen yeniden yazdım, Filiz ile geleceğimizi bildirdim, geldik işte, ama onlar da şehre inmişler, Cemal hastalanmış yine... Ben şimdi başka köylere gidiyorum, dönüşte yeniden uğrayacağım, seninle de kararlaştırdığımız gibi orada o adreste buluşuruz, tamam mı?"

....

Mayınlar kaldırılsın mı?

Bu koyden kaç ölü verdiniz?... Sen bacağını nasıl kaybettin akuy? Sağ bacak haaa... Geçiyormusun karşıya yine? Açız, neden geçmeyek? Çok zulum ediyor, çok hakaret bize... Vuruyorlar sınır yanında olsak, biz insan değilez, yoksa Rus muyuz, Yunan mı? Ne? Buralar bize mi dağıtılacak? Valla yalandır, söylerler hep. Aslı çıkmaz... Yok yahu bu defa sağlama benziyor, bunun için geldim yine aranıza... Bakarsınız bunlar gerçekten durur sözlerinde... Rüşvet de kalkacak mı? Kalkacak elbet, işlemeyecek rüşvet... Doğrisen? Valla hilafım yok, doğru söylüyorum... Mayınları sökecek aleti yapmaya çalışıyorlar Ankara'da Siz parayla söker misiniz mayınları, hükümet verse parayı? Sökmemiyiz versin parayı dersen, parasız sökeriz, tek sökülsün... Peki o ağır mayınlar sizce nasıl kalkar? Valla efandım o zordir, mesela tıraktörün önüne ağırlık koymalı, ama çok ağırlık o patlatır derim... Doğru yav, bak, şimdi Ankara'da yapılıyor, traktör değil de kocaman bir tankın önüne çok ağır merdane mi ne konulacakmış, iki kol ucuna, tanktan uzak, bu ağırlık patlatacakmış o ağır mayınları... Denenecek, eğer olursa bu aletlerden yapılacak, bunlar tarayacak mayınlı toprakları... Sonra mı, sonra köy-kent mi olur, Ceylanpınar çiftliği halk çiftlikleri mi, kooperatifler neyim... Sen olur dersen akuy, bilesen sen buraları, yaparlar bu hayrı bizlere? Valla ne bileyim, yapmaları gerek, yaparlar, Köy İşleri Bakanlığı sıkı tutuyor işi bu defa

Köy köy bu "minval üzre" geçiyor konuşmalar...

Köye girende köpekler uluyor, köpekler ürüyor, kimi saldırıyor otomobilin tekerine... Sonra duruyor otomobil... İnişler, buyur edilen odaya girişler. Hoş gelmişsenler, başım gözüm üstüneler ardı ardına içiçe, yalansız dolansız...

"Demek emekli olmuşsen?"

"Olacağım, yakında, bir ay sonra"

"Kim yazacaktır bizim rezilliğimizi gayrı, başımız dara düşende kime habarlar salacağız, bizi düşünmezsen?"

"Sarın bakalım bana bir tütün, şöyle irice olsun... Çaylar tamam mı? Murra varsa başım gözün üstüne."

Laf lafı, laf tütün kesesini açır... Yıllardır dolanırım buralarda bu insanlar için... Dertliler, fakirler, ezikler... Ama bir ben miyim keyif ehli içlerinde, bir ben miyim? Canımın içinde candan usandırmıştır çalıştığım yerdeki üç beş insan... Anlatıyorum her gittiğim yerde, her toplulukta çalıştığım onyedi onsekiz yıldır çalıştığım yerden neden, kimler yüzünden ayrılmak zorunda kaldığımı, hainliğe, kalleşliğe, arkadan vurmalara, yazıların kuşa çevrilmelere illahlah dediğimi, her gittiğim yerde, her sorulanda, askerine, siviline, öğretmenine, öğrencisine, köylüsüne, kentlisine, yani her sorana, ardı ardına anlatıyorum, yani bir değilim keyif ehli içinizde... Benim de halim aynen böyle böyle... Yetsin dedim, yetsin, alın atınızı verin tımarımı!

Şaşıyorlar, şaşıyorlar, ağızları açık.

"Sen yoksen, biz de okumayız artık..."

"Neşeniz bilir... Ama korkman, ölene dek yanınızdayım, hainliğe, zulma, ezilmişliğe sizinle karşı koymak için... O olmazsa başkası olur... Belgelerle yazıyorum hepsini, çıkınca kitap halinde, anlayacaksınız daha iyi, kimleri sevdikleriniz, bekleyin biraz daha, daha şaşıracaksınız..."

"Başşım gözüm üstüne, hoş gelmişsen, safalar getirmişsen... Güle güle gidesin... Yine gelesen, unutmayasın bizleri..."

Dolanıyor çöl yazında aracımız... Bir köy uzakta, giderek geliyor bize doğru, bir dam, ters dönmüş tencere gibi, Harran evleri... Kadınlar kuyudan su çekiyorlar, eşleşmişler... Duvar diplerinde ak entarileri içinde, başları egalli insanlar... Bizim insanlarımız... Ters dönmüş, tencere gibi evlerden birinin damında bir eğri direk, direkte al bir bez, ipekten, sallanıyor hafiften hafiften... "Girelim köye" diyorum Urfalıya... "Burada düğün var, katılalım, şenlik olur, acıları unuturuz azıcık, başkalarının ve kendi acımızı, acılarımızı, bize de yapılan hainlikleri, kalleşlikleri, çekememezlikleri, kıskanmaları, yani velhasıl namussuzlukları..."

"Selamınaleyküm dostlar... Bacılar kolay gele, su var mı, kurtlu mu yine?"

"Hoş gelmişsen... Safalar getirmişsen, selamın başım gözüm üstüne..."

"Düğüne geldik, ne düğünü bu?"

"Sünnet düğünüdür?"

"Ne zaman?"

"Yatsıdan sonra, aha çadır kurulmuştur, kalasız?"

Objektifler yöneliyor yine kuyudan yöne... Kadınlar, bizim kadınlarımız asılıyorlar halatları, sırtlarında bağlanmış bebeleri, gençler, ihtiyarlar, taze gelinler, kart gelinler, asılıyorlar halatlara, gidiyorlar, idiyorlar... Gidiyorlar iki büklüm... Gidiyorlar daha adımlıyorum ardlarından yüzon adım... Duruyorlar, bir soluk alıyorlar dönüyorlar geri...

Bir kırba su çıkıyor, bomboz, kekremsi! Dolduruyorlar bardaklara, çitillere, bocutlara...

"Görürsen rezilliğimizi? Görürsen hakaratı? Hakarat değildir bu, hakarattır bizlere, içilir bu su? İçilir yok olunca... Görürsen, ağzı açık, tavuk düşer, yılan düşer, keme düşer, tezek düşer, düşer oğli düşer... İçmeyip ne yapacaksen? İçecaksen şifa niyetine... Bari yetse, yetmez, insanı var, kapı kacağı var, ineği var, koyunu var, keçisi var var oğli var..."

"Görürüm bu rezilliği yıllar yılı, ama daha çoktu eskiden bu rezillik, yeni kuyular açılıyor, pervaneler koyuyorlar onlar çekiyor suyu çöl yazıda, bakarsın gün olur buraya da konur, kurtulursunuz bu rezaletten sizler de... Hani şooo köyde var ya iki tane, onlardan işte?"

"Bilerez, ama ne zaman kim yapacaktır, ne zaman pacaktır bilirsen?"

"Bilmiyorum ama öğreniriz, akşama geleceğim düğününüze, belki konuklarım da olur yanımda, yoo şimdi kalamam, Urfa'ya dönmem gerek, şimdilik kalın sağlıcakla".

"Hoş gelmişsen, safalar getirmişsen, başşım gözzüm üstüne"

Ve yemekten sonra döndük köye, yeniden...

Yanımızda, konuk dediğim YSE 18. Bölge Müdürü Mehmet Ali Saçın da vardı... Karakıl çadıra buyur ettiler... Kıvançlılar, yanan tüp gazın sarı yeşil ışığında pırıl pırıldı gözleri!

Dört seyyit yanyana, ellerinde Dariye, yani tefin büyük babası, üzerleri nakiş içinde derilerin... Yüzden fazla insandı karakıl çadırın altında, iki tüpgaz ışık saçıyordu sarı, yeşil... Karşılıklı oturulmuştu, seyyitler ilahiler söylüyor, kimi zaman bir hafız asılıyordu ayınları gayınları çatlata çatlata Kur'an'a... Başları poşuluydu, kimisi egalli, ak entarilerinin üstüne ceketler giymişlerdi, değirmi sakalları, tüpgazın ışığı altında bile kapkaraydı, ışık insanları daha bir büütüyor, o güzelim suratları korku filmlerindeki yüzlere çeviriyordu ve dariyelerin anlatılmaz ritmi kimi zaman giderek artıyor seyyitlerin sallanması da uyuyordu tamtamlara... Tempoya... Afrika'da, Kenya'da Masai yerlilerinin dansı düştü aklıma, tempo aynı tempoydu neredeyse, bu ne benzerlik? Onlar ayakta sallanıyordu kadın kız, kızların göğüsleri açık, traşlı kafaları kendi yaptıkları incik boncuklarla bezeliydi, erkekler savaş boyalarına boyanmışlar, ellerinde mızraklar, davulcunun vurduğu tempoya ayak uydurup hep birlikte ritmik sesler çıkararak tepiniyorlar, dönüyorlardı kimi kez... Burada oturuyordu insanlar, sadece erkekler ve dariyenin temposuna uyup sallanıyordu oturduğu yerde...

Sonra mı?

Sonra dariyelere vuruşlar hızlandı, hızlandı, sallanmalar hızlandı, daha hızlandı, kimilerinin çeneleri de titremeye başladı, sara nöbetine yakalanmış gibi.. Ya da sıtma nöbeti... Atıyorlardı kendilerini yerden yere... Bunları gören seyyitler daha bir aşkla, daha inançlı vurmaya başladılar... Korkunç bir görünümdü bu ve epeydir raslamıyordum bu törenlere, az ışıkta nasıl fotoğraf çekerimdeydi aklım öte yandan! Flaş işe yaramaz, bu havayı hiç ama hiç veremez... Ben de asıldım denklanşöre renkli renkli!

Sonra seyyidin birisi hazırlandı, ayağının altından çıkardığı kılıç parlıyordu sarı yeşil ışık altında, titriyordu adam, berikiler daha bir heyecanlı, feryatlar yükseliyordu karakıl çadırdan, daha çok cezbeye delen birisinin dalına çöktü üç beş kişi, o ise sürünüyordu yerlerde, kılıçlı seyyit kalabalığın önünden koşmaya başladı, dönüyordu elinde kılıçla ve bir aralık karnına dayadı kılıcın ucunu, dariyeler daha bir azdı, daha bir azdı ve adam ak mintanının altına daha bir gerilmişti yüzü...

Dariyelerin iyice azgınlaşan temposuna uyarak, karnında kılıç fır dönüyordu karakıl çadırın içinde seyredenlerin hayretten daha bir açılmış gözleri önünde! İşin ustasıydı seyyit, Allah için! Kılıcı, derisiyle etin arasına sokmuştu usturuplu, demek bunun da hilesi başlamış! Ne varki fotoğraf çekmekte olan Filiz'in önünden geçerken takılan ayağı görevini yaptı, kılıç ete girdi sanırım beklemediği, hesaplamadığı oranda! Kıkır kıkır gülüyordum!

Sonra mı?

Sonra karakıl çadırın ortasındaki üç büyük kara kazanın tepsi kapakları açıldı, maşrapalar daldırıldı bize bardakla sundular şeker şerbetini! O hani, yılanın, tavuğun, farenin neyim düştüğü kuyunun suyundan kilolarca şekerle yapılan şerbet, yani suyla karıştırılmış şeker kan gibiydi, ılık, içmemek saygısızlıktır, önem vermemektir, töreyi yerine getirdik!..

Kadınlar karakıl çadırdaki bir evde toplanmışlardı... Filiz'in anlattıklarına göre orada çay içiliyormuş, sonra O'na orada da sunmuşlar şeker şerbetinden, ikram olsun diye!

Şerbetten sonra söz suya geldi dayandı... Bölge Müdür Sayın Saçın, o sevecen, o can, o dost tavrını, açıklığını burada da koydu ortaya, plan ve programa göre suyun ne zaman getirilebileceğini anlattı, serinletti yürekleri, gözler şimdi daha bir sevimli parlıyordu...

Yıldızlar da parlıyordu çöl yazıda, kimi yerde yaşamasız ışıklar Harran ovasında, bu bereketli ovada, geç vakit döndük Urfa'ya...

Su denince aklıma düşer Fırat, Fırat'ın ağzına gem vurulması... Aşağı Fırat projesi gerçekleşiyordu kör topal...!

Bu bir düş olamazdı, gerçekleşiyordu şaka maka...

Girdim tünele, Urfa Tüneli ve tesislerine, bir devin ağzına girercesine!

Dev makinalar çalışıyordu gürültüler, beton kaplamalar serinlik veriyordu, kimi yerden şıp şıp sular damlıyordu, gözümden inen kıvanç yaşına karıştı, emdi toprak...

YARIN
VEBALİNİZ BÜYÜKTÜR
EY YÖNETİCİLER

"ABD İran'a saldırırsa Vietnam'da olduğu gibi dersini alır"

(Baştarafı 1. sayfada)
konulardaki sorularımızı da yanıtladı. İran konusunda Amerika'ya karşı kesin tavır aldıklarını söyleyen Firas "İran'ın düşmanı bizim de düşmanımızdır. İran İslam Devrimiyle aynı cephedeyiz" dedi. Firas ayrıca "ABD budalaca bir tutumla İran'a saldırırsa Vietnam'da olduğu gibi dersini alır" dedi.

Gazetemiz hakkında da konuşan Firas "Demokrat Gazetesi'nin tüm çalışanlarına başarılar dilerim. Demokrat adı bile saygı duyulması gereken bir isimdir. İsim, bir konunun giysisidir." dedi.

Filistin Kurtuluş Örgütü Ankara Temsilcisi Abu Firas ile yaptığımız söyleşi şöyle:

SORU: Filistin Halkının bugüne kadarki savaşımını ve bundan sonrası için düşündüklerinizi anlatır mısınız?

YANIT: Filistin halkının mücadelesi eskiye dayanır. Bugüne kadar birçok komplo ve engellemelerle karşılaştık. Ancak giderek artan gücümüz sayesinde ve uluslararası kamuoyunun desteği ile bu güçlükleri yenmesini başardık.

1948 yılından bu yana Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 180 karar aldı. Ancak bu kararların tümü, emperyalist ve siyonistlerin ve onların yandaşı güçlerin büyük çabaları sonucu etkisiz kaldı. İsrail liderlerinin saldırgan tutumları ve terörist anlayışları nedeniyle bu kararlar hiçbir zaman için uygulanamayan kararlar olarak kaldı. Bu acı gerçek karşısında birçok ülke Filistin halkını destekledi. İsrail'in tutumunu kınadı. Bu desteğin, 29 Kasım gününün Dünya Filistin Halkıyla Dayanışma Günü olarak kabul edilmesinde büyük rolü oldu.

Filistin halkı, beklemekle hiçbir şeyin elde edilemeyeceğini anladı. Ve bir takım kıpırdanmalar başladı.. Amerika'nın önderliğinde, emperyalizm Filistin halkına meydan okudu. Filistin halkı bu tehlikeyi kavradı. 1965'den önce Filistin halkı arasında devrimin nasıl başlatılması konusunda tartışmalar oldu.

1 OCAK GÜNÜ

Filistin halkı, 1 Ocak 1965 günü devrim hareketini başlatmayı başarabildi. Filistin toprakları ve işgal altındaki arap topraklarında ilk eylem o gün yapıldı. İlk, El Fetih deklarasyonu o gün yayınlandı. O dönemde, arap rejimleri bu askeri operasyonun gerisinde kimin olduğunu merak etmeye başladılar. Yine o dönemde bazı gerici arap rejimleri bu hareketi CIA nın, Sovyet ajanlarının örgütlediğini öne sürdüler o tarzda yorum yaptılar. Bütün bu arap rejimleri devrim hareketimizin önemini giderek kavramaya başladılar. Bu dönemde pekçok Filistinli tutuklandı. Devrim hareketimizin başarısı gün geçtikçe güçlendi. 21 Mart 1968'e kadar bu böyle sürdü. O gün bölgedeki tüm arap siyasetinin dönüm noktası oldu.

ÜÇ TÜMEN İSRAİL ASKERİNE KARŞI 394 GERİLLA

El Fetih ve İsrail kuvvetleri arasındaki ilk büyük askeri çatışma 21 Mart 1968'de gerçekleşti. İsrail kuvvetleri üç tümen askerden oluşuyordu. (El Kareme Savaşı) İsrail Kuvvetleri Ürdün Nehri kıyısındaki Filistin kamplarına saldırdılar. Havadan ve karadan saldırıyorlardı. El Fetih'te çarpışan güçlerimizin toplam sayısı 394 kişiydi. 120 İsrail tankı saldırıyordu. 16 saatlik bir savaştan sonra 40 İsrail tankını yok ettik. 17'sini de ele geçirdik. O sırada İsrail makamları 300 İsrail askerinin öldüğünü resmen kabul ettiler. Aslında bu 700'ü aşkındı. İsrail helikopterleri ölü ve yaralı sayısını saptayabilmek için 24 saat sürekli gidip geldiler. Son 30 yıl içinde İsrail'e karşı kazanılan ilk büyük zaferdir bu.

SORU: Direnme savaşı başladığında askeri açıdan silahlanmanız ne durumdaydı?

CEVAP:

SADECE DÖRT ADET SİLAHLA BAŞLADIK

Savaşmaya 1 Ocak 1965'de dört silahla başladık, sadece dört silahla... O sıralar bazı plastik bombalar ve molotof kokteylleri kullanıyorduk. Savaşımız başladıktan sonra birkaç ay içinde daha çok silah bulduk. O büyük savaşımızdan sonra arap dünyası uyandı. 1969'da FKÖ, devrimci bir görünüm aldı. İsrail'e karşı kazandığımız bu başarıdan sonra hareketimize karşı baltalama hareketleri başlatıldı. Ancak tüm yıkıcı çabalara karşı geldik, direndik. Arafat 1969 yılında önder oldu. Bu arada bir engelleme de Ürdün'den geldi. 1970'de oldu bu engelleme çalışmaları. 1973 Ekim savaşında İsrail liderinin kendi beyanında da Filistin Cephesinin en güçlü cephe olduğu, işgal altındaki arap topraklarının en zor cephe olduğu belirtiliyordu.

SORU: Birleşmiş Milletlere kabul edilmeniz nasıl oldu?

CEVAP:

ARAFAT'IN BM GENEL KURULUNDA YAPTIĞI KONUŞMA

1974 yılında Yaser Arafat Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yaptığı konuşmada Filistin halkının mücadelesini anlattı. Arafat, bu konuşmadan sonra Filistin halkının temsilcisi olarak kabul edildi. Arafat, bu konuşmasında, "Bir elimizde zeytin dalı, bir elimizde silah var. Hangisini kabul ediyorsanız söyleyin" dedi. Bu konuşma uluslararası kamuoyunda büyük ilgi uyandırdı. Bu olay bizim için tarihi bir olaydır. Biz giderek güçleniyorduk. Ancak güçlenmemizle birlikte aleyhimize komplolar geliştiriliyordu. İkinci komplo Lübnan'dan geldi. Bu hareket 1973 yılında başlamıştı. 1975 yılında şiddetlendi, hâlâ da sürüyor.. Amerika ve İsrail, gericileri bize karşı harekete geçirdi. Bunları Filistin halkına karşı savaşmaya zorladı. Bu tür hareketlere karşı göğüs gerdik. Bunlara meydan okuduk. Bu gelişmelerden sonra Birleşmiş Milletler Genel Kurulundan bir çok karar çıktı. Bu karar tasarıları onaylandı ve hayata geçti. 1974 yılında BM Genel Kurulunda alınan 32,36 ve 37 numaralı kararlar Filistin halkının tek ve gerçek temsilcisi olduğunu kabul eden kararlardı. Böylece BM'de gözlemci sıfatıyla üyelik hakkı kazandık. Uluslararası kamuoyu da bu gerçeği böylece kabul etmeye başladı. Birçok ülkede ve örgütte tanındık, üyelikler elde ettik. Bağlantısızlar hareketinde önderlerden biri olduk. Arap Birliğinde tam üyelik, Afrika Birliği Örgütünde gözlemci üyelik kazandık. Süreç içinde bölgedeki en etkin güç haline geldik. Bugün de bölgedeki etkinliğimiz gözleniyor, sizler de biliyorsunuz. Ortadoğu bölgesinde siyasi bakımdan liderliğin bizde olduğunu söyleyebilirim. Bu gerçeği hiç kimse inkâr edemez. Komplocu Amerika bile hiçbir şekilde bunu inkâr edemez. Yalanlayamaz.

SORU: Şu anda FKÖ'nün ortadoğudaki konumu nedir?

CEVAP:

HİÇ KİMSENİN DENETİMİNİ KABUL EDEMEYİZ

Filistin'in bölgede önder durumunda bir güç olduğunu söylemiştim. Biz devrimciyiz. Biz özgürlük savaşçısıyız. Kaddafi'nin bile önderliğini, baskısını kabul etmeyiz. Bölgede kendisine saygı duyduğumuz Nasır bile bu gerçeği görmüş, bizim bağımsızlığımız konusunda önerilerde bulunmuştur. Hiç kimsenin denetimine girmemize izin vermeyeceğiz. Yoldaşlarımızın ve kardeşlerimizin öneri ve desteklerini isteriz. Yalnız bizi destekleyenlerin denetlemeyi hiç bir zaman düşünmemeleri gerekir. Pratik örneklerini yaşadık. Somut örnekleri var. Birçok arap yetkilileriyle karşı karşıya geldik. Barışçı yollardan olsun savaşkan biçimde olsun bağımsızlığımızı savunduk ve bağımsız Filistin kararlarını koruyabildik.

Filistin ile ilgili kararlar Filistin'in bağımsız kararları olmalıdır. Hiç kimsenin baskısını kabul etmiyoruz. Bu nedenle hiç kimsenin bizi denetim altında tutacağını düşünmesini kabul etmeyiz. Destek ve önerilerde her zaman bulunabilirler ama bize karşı baskı ile etkin olmayı düşünen herkesle mücadeleye hazırız, buna izin vermeyiz.

Savaşımızın sonunda, tüm halkların, ırkların, dinlerin birlikte barış içinde yaşayabilecekleri Demokratik Bağımsız Filistin Devletini Filistin'de kurmayı amaçlıyoruz.

İRAN İSLAM DEVRİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

SORU: Sayın Abu Firas. İran İslam Devrimi ve Devrimden sonraki iç gelişmeler ile rehin alma olayı, ardından Amerikanın saldırı eğilimi konusundaki görüşlerinizi anlatır mısınız?

YANIT İran ile aynı cephede çarpışıyoruz. İran'ın düşmanı Filistin'in de düşmanıdır. İran devrimiyle aynı cephedeyiz ve düşman ikimiz için de ortak düşmandır. Filistin Kurtuluş Örgütü İran İslam Devrimini Destekliyor. İran devrimini değiştirmek, amacından saptırmak isteyenlere karşı da savaşırız. Devrimden sonra İran'daki iç gelişmeler konusunda bir şey söylemek istemiyorum. Çünkü bu onların iç sorunudur. Onların iç sorunlarına, iç işlerine karışmak istemeyiz. İran halkı doğru olanı yapacaktır. Bu konudaki karar İran halkınındır.

Rehin alma konusunda sorumluluk Amerika'ya aittir. Amerika, halkını öldürten ve öldüren katil Şah'ı destekledi, bunun sorumluluğunu üzerine almalıdır. Şah'ı İran mahkemelerinde yargılamak İran otoritelerinin hakkıdır. İran ile ilgili başka yorum yapmak istemiyorum.

AMERİKA'NIN SALDIRI OLASILIĞI

Amerika'nın İran'a saldırabileceğini pek sanmıyorum. Son gelişmeler le ilgili detaylı bilgim yok. Ne olacağını pek bilemiyorum. Ancak kendisini dünyanın jandarması sanan, kendini öyle gören emperyalist Amerika aptalca bir hareketle İran'a saldırabilir. Ancak saldırırsa sonuç kendisinin aleyhine olur. Vietnam'da olduğu gibi Amerika bu işten dersini alarak çekilir. Hiç bir şekilde İran'ı yalnız bırakmayız. İran'a karşı geliştirilecek her hareketin karşısında olacağız ve olmaya hazırız. Amerikanın saldırısı halinde hiç bir arap ülkesi İran'ı yalnız bırakmayacaktır.

LİBYA

İran'ın iç politikasına ilişkin görüşlerim, Libya için de geçerlidir. İlerici rejimlerden biri olarak gördüğümüz Libya'yı özgürlük konusunda ki görüşlerimiz çakışmak koşuluyla destekleriz.

CAMP DAVİD ANLAŞMASI

SORU: Mısır ile İsrail arasında imzalanan Camp David Anlaşmasını nasıl karşılıyorsunuz?

YANIT: Bu anlaşma doğrudan doğruya bizim aleyhimize geliştirilen bir komplonun sadece bir parçasıdır. Sedat, bölgede ABD'nin bir kuklasıdır. Uluslararası kamuoyu Camp David anlaşmasının bir komplo olduğunu bilmektedir. Bu durum BM Genel Kurulunda kabul edilen karar tasarısında yer almıştır. Sedat sadece anormal geçici bir buluttur. Bu böyle sürmez. Bu tarihsel bir gerçektir. Çünkü Sedat kendi halkının isteklerine ters düşmüştür.

Camp David, Mısır, ABD ve İsrail üçlüsünün ABD güdümünde bir araya gelmeleriyle oluşturuldu. Amaç Filistinlileri ve Filistin devrimini gözardı ederek, Filistin'in geleceği konusunda kararlar vermektir. Filistin'in yer almadığı, gözardı edildiği böylesi bir durumda Filistin hakkında karar verilemez. Camp David, salt Filistin için değil tüm bölge için, geliştirilmiş komplonun bir halkasıdır. Ve er geç düşecektir.

DEMOKRAT GAZETESİNE

SORU: Gazetemiz(Halkın Gazetesi Demokrat) için söylemek istedikleriniz var mı?

CEVAP: Gazetenize ve çalışanlarına başarı dileklerimi sunarım. Türk halkına bize verdikleri destekleri için teşekkür ederim. Türkiye'deki kardeşlerimizin duygularından, bizim için düşündüklerinden gurur duyuyoruz. Bunu belirtmek isterim. Filistin davasına Türkiye halkının gösterdiği güven ve inanca içtenlikle güveniyoruz. Türk halkını Filistin davası için büyük bir destek olarak görüyoruz. Gazetenizin yayın hayatını başarıyla sürdürmesini diliyorum. Türkiye'de bağımsızlık ve özgürlük uğruna verilen mücadeleye, bu haklı mücadeleye katılanlara başarılar diliyorum. Gazetenizin DEMOKRAT olan ismi bile saygı duyulması için yeterli bir gerekçe. İsim konunun giysisidir. O açıdan Demokrat, saygı duyulması gereken bir çaba. Tüm içtenliğimle, başarı dileklerimi sunarım.

Yeni baskı

(Baştarafı 1. sayfada)
Yasası'nı değiştiren toplantı ve gösteri yürüyüşlerini güçleştiren, Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası'nı şiddetlendiren, sürekli sıkıyönetim getiren Olağanüstü Hal Yasası tasarıları.

Bu yasaları, Ecevit Hükümeti,iktidarının daha ilk yılında hazırlattırmış, hükümetin ikinci İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş komisyonda geri almış, ama Adalet Bakanı Mehmet Can yeniden Meclis'e sevkolunmasında sakınca olmadığını belirtince, normal yasa sürece girerek, Adalet Komisyonu'na gelmişti. Yasalar o kadar acele ve hırsla hazırlanmıştı ki Anayasa Mahkemesi'nin bozmayacağı şekilde değiştirmiş ve olgunlaştırmıştı."

CHP ve AP yasaların özü ve gerekliliğinde anlaşmış bulunuyor. Bu durum CHP ve AP liderlerinin demeçleriyle bellidir. Kaldı ki AP Grup Başkanı Karaca, CHP'nin de katılacağı bir karma komisyonda anlaşacakları bir metin hazırlamayı önermiştir.

Yeni yasa tasarılarında en tipik değişiklik Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanununda 1948 yılında yapılanın da gerisinde değişiklikler yapılması, yargıç kararı olmadan polisin ev, işyeri ve üst aramalarına izin verilmiş olmasıdır.

Bilindiği gibi çok partili hayata geçişte bugünkü AP'nin temsil ettiği, DP, anti-demokratik yasaların kaldırılmasını ön plana almış ve kuruluş nedenini buna bağlamıştı. Bu anti-demokratik denilen yasalar arasında özellikle Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu'nun 18'nci maddesi bulunmaktadır. DP ve CHP'nin birleşmesiyle bu 18.nci madde kaldırılmıştı. Şimdi polisin yetkileri o ünlü 18'nci maddeyi de aşan biçimde genişletilerek 1948'den bile geriye gidilmektedir.

DEMOKRAT yasaların yeni durumunu ve bunların doğuracağı sakıncaları okuyucularına anlatmayı görev bilmiştir.

DERNEKLER YASASINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:

1— Dernekleri kapatma kararlarında yetki yargıçlardan alınıp vali ve kaymakamlara veriliyor.

2— Derneklerin ve aynı kapsama alınan sendikaların dünya ve ülke sorunlarıyla ilgili hükümet politikaları üzerinde bildiri yayınlamaları, gösterileri, çalışmaları yasaklanıyor.

3— Devlet memurlarının dernek kurma ve derneklere üye olmaları kısıtlanıyor.

4— Derneklerin kaderleri vali ve kaymakamların ağızlarından çıkacak sözlere bağlanıyor.

5— Eğer bir derneğe bir memur üye olur ve bu saptanırsa, cezanın kişisel oluşu ilkesine aykırı olarak dernek kapatılabiliyor.

6— Kurulmuş dernekler üyelerini tek tek inceleyerek aralarında memur varsa çıkarma kararı almaya zorluyor.

7— Valilere ve İçişleri Bakanlığı'na tüzükleri onaylanmış dernekleri her an genel kurul yapacak tüzük değişikliği yapmaya zorlayabiliyor.

8— Derneklerin yasayı ihlallerinin doğurduğu sakınca ne olursa olsun, hatta sakınca meydana gelmese de dernek kapatılabiliyor.

9— Lozan anlaşmasıyla verilen "Azınlık hakları" geri alınıyor.

450 gram

(Baştarafı 1. sayfada)
lemlerin fiyatlarında son günlerde görülen artışlar dolayısıyla şimdiki fiyatın yeterli olmadığını,ekmek fiyatının en az 10 liraya çıkarılmasının zorunlu olduğunu söyledi. Mazot darlığı nedeniyle odun kullanmak zorunda kaldıklarını da belirten Özaydın, bunun da üretimi yavaşlattığını bildirdi. Taşıma fiyatlarının da son günlerde büyük artış gösterdiğini kaydeden Mustafa Özaydın, piyasadaki un darlığının ekmek fiyatlarını büyük ölçüde etkileyeceğini, Konya'dan un tahsisi beklediklerini, bunun sağlanmaması durumunda ise kısa sürede ekmek çıkaramaz duruma düşeceklerini söyledi.

Timisi: Emperyalizme

(Baştarafı 1. sayfada)
Timisi, "1980 yılına girerken, temel hak ve özgürlükleri kısıtlamayı amaçlayan tasarılar paketi Demirel hükümetince yeni yıl armağanı olarak halkımıza sunulmaktadır" dedi.

Mustafa Tımısı yeni yıl mesajında özetle şunları söyledi:

"Anarşi ve terörün giderek büyük boyutlar kazandığı, ekonomik-Sosyal sorunların bunalım haline geldiği kan ve göz yaşının egemen olduğu 1979 yılını geride bırakarak sıkıyönetim altında 1980 yılına giriyoruz.

1980 yılına girerken, "temel hak ve özgürlükleri kısıtlamayı amaçlayan tasarılar paketi" Demirel hükümetince yeni yıl armağanı olarak halkımıza sunulmaktadır.

Ülkemiz Türkiye, tarihinin en bunalımlı dönemini yaşamaktadır. Bu bunalım, düzenin kendisinden kaynaklanmaktadır. Yıllardır uygulana gelen emperyalizme bağımlı kapitalist düzen Türkiye'nin sosyo ekomik düzenine uymamıştır.

Sivrisineği üreten bataklık, bu düzenin kendisidr.

Anarşi, terör, enflasyon, devalüasyon, yokluk, ırk, mezhep ayrılığı, Türkiyenin geri kalmışlığı, kardeşin kardeşi boğazlaması vs...Hep bu düzenin ürünüdür.

Görünen odur ki, 1980'ler Türkiyesi de bu mücadelelere sahne olacaktır.

BORAN'IN DEMECİ

TİP Genel Başkanı Behice Boran'da yeni yıl demecinde şunları söyledi:

"1980 yılına demokratik hak ve özgürlüklerin bir bir yok edilmek istendiği, işçi sınıfı ve emekçi halk kitleleriyle tüm örgütlerine karşı girişilen saldırının yoğunlaştırıldığı bir ortamda giriyoruz.

"1980, işçi sınıfımızla birlikte tüm demokratik güç ve örgütler için amansız bir mücadele yılı olacak. Demokratik mevzileri mümkün olan en ileri ve uç noktada savunmak,daha ileri hak ve özgürlükler için mücadeleyi güçlendirmek yeni yılın en önemli görevidir."

DİSK'İN YENİ YIL DEMECİ

Öte yandan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı Abdullah Baştürk, yeni yıl dolayısıyla yayınladığı mesajda şunları dedi:

"Biz, üretimi elinde bulunduran, yaşamı durmaksızın üreten milyonlar, mutlu günler için, kimsenin kimseyi sömürmediği, kimsenin kimseye kul olmadığı güzel günler, için, barış ve kardeşlik için kavgamızı sürdüreceğiz.

Sömürü ve baskı düzeninin sürdürülmesi ve pekiştirilmesi için her türlü çabanın yoğunlaştırıldığı, kanla, faşist saldırı ve cinayetlerle, işsizlikle, yoklukla, kuyrukla dolu acılı bir yılı geride bıraktık.

Umutsuz değiliz. Tüm olumsuzluklara rağmen işçi sınıfı ve emekçiler olarak örgütlenmemiz yaygınlaşıyor, bilincimiz gelişiyor.

Mücadele içinde önemli mevziler kazandık. Herşeyden önemlisi mücadelemizi sınıfsal temellerde sürdürmenin gerekliliğini acı deneylerle öğrendik.

Güzel ve aydınlık günlerin,mutlu yarınların mutlaka bizim olacağına, 1980'lerde üretenlerin aynı zamanda yöneteceğine olan inancımızı bir kez daha dile getirirken, tüm işçi ve emekçilere yeni yılda sağlık ve mutluluk,mücadelelerinde başarılar diliyorum.

1980'ler, işçi sınıfının ve emekçilerin, birlik içinde verecekleri mücadele ile zafere doğru yol alınan yıllar olacaktır."

KOTİL'İN YENİ YIL MESAJI

İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, yeni yıl nedeni ile şu demeci yayınladı:

"Ülkemizin temel sorunlarının katlanarak yansıdığı şehrimizde,halkımız üzüntülü, cefalı bir yıl geçirmiştir. Belediye olarak tüm olanaklarımızı kullanıp halkımızın sıkıntılarını hafifletmeye çalıştık. Yeni yılda halkımızın yaşamını etkileyecek konularda atılımlar yapmak hazırlığı ve kararlılığı içindeyiz, halkımıza geçmiş yıllardan daha fazla belediye hizmetleri sunmayı vaat ediyoruz."

ÖZDİLEK'İN MESAJI

Milli Birlik Grubu Başkanı Fahri Özdilek, yeni yıl nedeniyle yayınladığı mesajda, "İki büyük partiye milli tehlikeler karşısında ortak tavır takınma görevi düştüğünü ve bunun kendilerinden beklendiğini" bildirdi.

BICAKCI'NIN DEMECİ

Sosyalist Devrimsi Genel Başkanı Cenan Bıçakçı da yeni yıl mesajında, "Bağımsızlık ve sosyalizm mücadelemiz kazanılmadan, yeni hiç bir yıl mutluluk getirmeyecektir. Bilmemiz gereken o ki, yaşamımızın her alanı yabancı müdahaleden arındırılmadıkça yeni yılları yaşanmışların daha da acı bir tekrarı olmaktan kurtaramayız" dedi.

Kabil'in

(Baştarafı 1. sayfada)
derilmesine sert biçimde tepki göstererek, yeni nükleer silah programının uygulanmasına gerekçe hazırlamak eğiliminde.

İran'daki devrimden sonra Batı Asya'da bozulan güçler dengesi Afgan darbesi nedeniyle yeni gelişimlere gebe bulunmakta. Washington'da açıklama yapan bazı Amerikalı senatörler, Sovyetlerin Afganistan'a asker yollamasından dolayı, "Salt-2" anlaşmasının Amerikan Kongresinde onaylanmasının tehlikeye düştüğünü açıkladılar. Uzun menzilli nükleer silahların sınırlandırılmasına ilişkin anlaşmanın, ancak Sovyetler İran sorununun çözümünde Amerika'ya yardımcı olursa Kongre'de onaylanabileceği bildirildi.

İran hükümetinin de Afganistan'daki darbe sırasında Sovyetlerin asker yollamasının, İran'a yönelik bir Amerikan müdahalesini kolaylaştırmasından endişelendiği bildirildi.

Afganistan olayının diğer bir önemli yanı ise, Türk dış politikasında meydana gelen dönüşümü iyice açığa çıkarması oldu. Son yirmi yıl içinde genelde batıya bağlı olmakla, nisbi bir bağımsızlaşma sürecine giren, Sovyetlerle ilişkilerin yumuşamasına yönelik, Orta Doğu ülkeleriyle ve İran'la iyi ilişkiler geliştirmeğe çalışan, AET ile ilişkileri donduran Türk dış politikası yeniden batıya sıkı sıkıya bağımlı bir görüntü içine girmekte.

Carter'ın Afganistan konusuyla ilgili olarak görevlendirdiği Dışişleri Bakanı Warren Cristhopher, Londra'da NATO devletleri temsilcileriyle görüştükten sonra, konuyu görüşmek üzere, NATO Bakanlar Konseyinin yarın (bugün) toplantıya çağrıldığını bildirdi.

Diğer taraftan Suudi Arabistan, Sovyet müdahalesini görüşmek üzere Güvenlik Konseyinin toplantıya çağrılmasını istedi.

ABD'nin İran

(Baştarafı 1. sayfada)
Güvenlik Konseyi'nin önceki gün yaptığı toplantıda konuşan Vance, ABD'nin sabrının sınırsız olmadığını, ekonomik yaptırım uygulamasının aslında barışçıl bir çözüm olacağını söyledi. Konsey üyeleri Vance'nin bu önerilerini benimsemeyerek, Waldheim'in Humeyni ile görüşmesini görüşmenin sonucuna göre konseyin yeni bir toplantı yapmasını kararlaştırdı. Bunun üzerine siyasal gözlemciler Amerikan çözüm modelinin aslında geçerliliğinin uzun bir süre için ortadan kalktığı yolunda yorumlarda bulundular.

658 öğretmen

(Baştarafı 1. sayfada)
boykot tahrik ve teşvikcilerinde meydana getirdiği reaksiyon tuzluçayır, Yıldırımbeyazıt, Yıldırımbeyazıt Endüstri Meslek İncirli Ulus Meslek ve Opera Ticaret Liselerinde toplumsal hareketlere yol açmış, bazı eğitim araçlarının tahribi sonucunu doğurdu.

İkizdere Kaymakamı Ümit Karahan konu ile ilgili olarak "24 Aralık'ta yasal olmayan bir boykota katılan Güneyce bucağı ortaokulu öğretmenlerinden Remzi Kandemir, Muhittin Çalar, Tahsin Çağlar ve Hüseyin Ergin' in soruşturmalarından sonra görevlerinden alınmaları uygun görülmüştür."

tekel

(Baştarafı 1. sayfada)
şe geçen işçilerin bu haklı taleplerinin biz talebi olduğunun bilincinde olarak, mücadelelerini destekliyor ve başarıya ulaşması için bütün gücümüzle yanlarında olduğumuzu duyuruyoruz.

Demokrat memurlara

(Baştarafı 1. sayfada)
Ziraatçılar derneğinin açıklamasında "üyelerinin anti-demokratik baskılar ve sürgünlere karşı direnileceği de vurgulanarak daha sonra şöyle denildi".

"İlerici-devrimci-yurtsever memurların nefesinden bile korkan faşist yöneticiler ilk olarak bakanlıkta çalışan üyemiz Şeref Özcan'ı Yozgata sürmüşlerdir. Personel ve idari işler Genel Müdürlüğünde birçok ilerici yurtsever memurun sürgününü yine derneğimiz üyelerinden Osman Kamsız'ın Tunceli'ye sürgünü izlemiştir.

Üyelerimizi ve ilerici-devrimci memurları faşist katillere hedef gösterircesine faşist katliamların yoğun olduğu yerlere sürgün hazırlığında olan faşist yetkililer son olarak da Gıda İşleri Genel Müdürlüğünde görevli dernek Genel Başkanımız M.Ali Akalın'ı alelacele yapılan bir tayinle valilik emrine verdiler.

Bu faşist yöneticilerin Tarım Bakanlığında çalışan ilerici-devrimci memurları oradan oraya sürmeleri, ülke çapında başlatılan faşist baskı ve kıyımın bir parçasıdır. Ama ilerici-devrimci Tarım Bakanlığı memurları hiç bir baskı ve terörden, sürgünden yılmayacaklar. "Tek bir yürek, tek bir yumruk" gibi birleşerek direnecekler, dün olduğu gibi bugün de faşistlerin yüreğine korku salacaklardır."

Haberde

(Baştarafı 1. sayfada)
müdahalede bulunamamış, hemde Şah'ı ülkesinden çıkmaya zorlamıştır. Şaşıran Carter NATO'dan İran'ı kınayan bir haber çıkartmış, Güvenlik Konseyi'ne olayı getiremeyişini, "Ne yapalım Sovyetler kararı veto eder bahanesi arkasına gizlenerek geçiştirmiştir. Oysa İran'ın hareketi ne askeri saldırıyı ne de ekonomik yaptırım uygulamayı gerektirecek kadar ağır ve haksız değildi. Nitekim toplanan Güvenlik Konseyi'ne egemen hava sonucu-Sovyetler'in vetosu olmasa bile,—böyle bir kararın konseyde kabulu bir yana, gündeme bile gelemiyeceği belli olmuştur. Üçüncü dünya delegeleriyle , sosyalist blok delegeleri-daha doğrusu toplantıya egemen olan akılcı tutum-konseyin karar vermeden Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Humeyni ile görüşmesi yolunu zorlamıştır.

Şimdi soru sırası bizde:...Nerde İran'da vahim olaylar oluyor diyen Başbakanımız? Nerde NATO'nun kınamasına imza ve oy veren Dışişleri Bakanımız? Ve nerde Güvenlik Konseyi'nin dünya kamuoyuna uygun kararı?

Dışişlerimiz aslında Carter'in seçim kampanyası hesaplarına hizmet etmek , bir Amerikan askeri saldırısının havasını yapmak için İran'daki diplomat ailelerini geri çekmiştir. Gerçekten önümüzdeki aylarda Amerika'da Cumhurbaşkanlığı için partiler çalışmalara New Hampshire önseçimiyle gireceklerdir. Carter seçim şansını hergün biraz daha yitiriyordu. Bir kükreyişle bunu önlemek istedi. Gerçekten askeri müdahale marşlarının söylendiği Kasım ayında seçim yarışında rakibi Edward Kennedy'yi geçti. Ama yalancının mumu örneği, ocak ve hatta şubatta bu blofünü Amerika'ya kamuoyuna nasıl açıklayacak? Hele bizim Dışişlerimiz Carter'in seçim kampanyası hesabıyla yaptığı blöflerin havasına girip bize bu akaryakıt bunalımında yardımlarını esirgemeyen İran hükümetinin yüzüne nasıl bakacak?

2) Emperyalist haber ajansları ve diplomatik çevrelerinin yoğun telkinlerinin doğurduğu havanın beyin yıkamasındaki başarısına ikinci örnek son NATO toplantısında alınan NATO'nun modernizasyonu kararı ve bunun sonuçlarıdır. NATO'da alınan karara göre, Doğu Avrupa'da yerleştirilmiş atom başlıklı,hareketli taktik amaçlı, taktik stratejik amaçlı füzeler, Avrupa'daki silah dengesini Sosyalist Blok'un örgütü Varşova Paktı lehine değiştirmiştir. Kuvvet dengesini yeniden kurmak için Avrupa'ya NATO'da orta erimli, aynı cins silahları yerleştirmelidir. Bu karar alınıyor. Ve bu füzelerin yapımını 84 milyon dolar harcayarak Amerika üstüne alıyor. Pekiy güzel diyelim ama.. Evet bir aması var işin.. Bu füzeler henüz mevcut değildir. Ve yapımı ile yerleştirilmesi 1983 te sona erecektir. Pekiy 1983'e kadar Avrupa'daki silah dengesizliği ne olacak? Bu dengesizliği konvansiyonel silahlar dediğimiz atom ve füze dışında ki silahlarla da kapatmaya olanak yok. Çünkü bu silahlarda Varşova Paktı NATO'dan çok ilerde. O halde ne olacak 1983'e kadar Avrupa'nın hali?

Aslında Avrupa'ya bir şey olacağı yok. Avrupa'nın bir saldırı karşısında kalacağı da yok. Oynanan, oyun içinde oyun. Amerikan ekonomisi durgunluk ve düşük gelişme hızından kurtulamıyor. İşsizlik artık önlenemiyor. Amerikan hükümeti silah tekellerine yapay olarak soluk verecekti ki, Amerikan ekonomisi kurtulsun. Bu sayede tekellerin kesesine, Amerikan halkının ödediği vergiler aksın,düşen kar oranları ortalaması artsın. Amerikan halkına kül yutturmak için böyle dolambaçlı kırk dereden su getirilip büyük amaçlar (!) propagandası yapılıyor. Bunu bizim hala 1954'lerde kalan Dışişleri Bakanımız bilmez ama, bir Alman Başbakanı bilir. Ama Amerika'nın kendine muhtaç olmadan ekonomisini kurtarmasına ses çıkarma bir yana sevinir bile.

Sayın okuyucularımıza şunu belirtiriz ki, Emperyalist Haber tekellerinin ilk ağızdaki haber bombardımanıyla dış olaylar değerlendirilemez. DEMOKRAT bu oyuna gelmemiştir ve gelmeyecektir. Afganistan olayları bu bombardımanın tozundan dumanından ayırarak size gerçek şekliyle anlatılacaktır.

A.B.K

NE ALIRSAN 12.5

Halkın Gazetesi
Demokrat
Çatalçeşme sok.No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı:. 3249/7
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

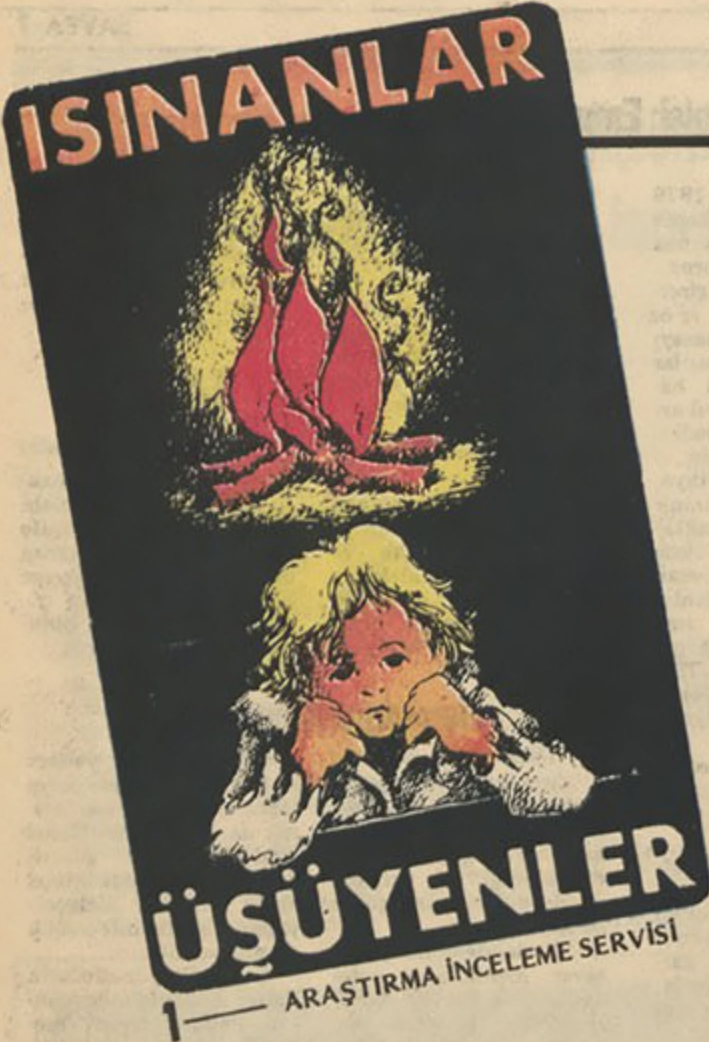
Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE KOŞULLARI
Yurt İçi
3 aylık 675.— TL
6 aylık 1350.— TL.
1 yıllık 2700.— TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt.cm)	400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm)	450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm)	320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700 — TL.
Yayın ilanları	400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

Her yıl binlerce insanımız ölür soğuktan

Üşümek kader değildir!..

— Ana,ana!..Üşiyem... Ayağlarım doni... Titriyem... Üşiyem ana, üşiyem!..
— Gel oğul, gel.. Gel de soğul koynuma.. Soğul ki, ısıtam seni... Vah, yavrum vah!. Soğul, soğul koynuma... Soğul ki, yüregimin sıcağı ısıta seni..

Her kış olduğu gibi bu kış da yakıt bulabilme derdi, halkı canevinden yakalayan dertlerden biri. Evet,yakıt bulabilme, bir derttir halk için. Kira derdi gibi... Açlık derdi gibi... Hastalık derdi gibi. Bu derdin çaresi var mı? Her geçen yıl daha az.. Halk dün karaborsadan da olsa aşından-ekmeğinden keserek satınalabildiği yakıtı, bugün hiç bulamaz oldu.

Kim ısınır, kim üşür? Kimi ısınır, kimi üşür. Kimi tezek yakar ısınır, kimi de elektrikli kalorifer peteklerinden ısınır. . . Kimi fındığı içkili, danslı eğlencelerde meze yapar, içkinin sıcağı ile ısınır, kimi de fındığın kabuğunda sıcaklık arar.. Kimi bulabilirse kömür satınalır ısınır, kimi de kömür karaborsasından vurduğu paraların sıcağı ile ısınır. Kiminin çocuğu soğuğutanımadan büyür, kiminin de bebesi daha yürümeden zatürreden ölür. Anaların yüreği, milyonlarca bebenin biricik yakıtı olur.

Anaların yürek sıcağı yetmez, yetemez.. Ölür, daha bir yaşını doldurmadan bebeler... Yalnız bebeler mi? Büyükler de ölür soğuktan.

SOĞUKTAN ZATÜRREDEN ÖLENLER...

Türkiye'de her yıl binlerce insan ölür. Soğuktan ölür. Isınamadığı için ölür. Kadını, erkeği, yetişkini ve çocuğu, binlerce insanımız ölür. Ölenler, bizim insanımız,halkımız...Ölenler ısınamayanlar, üşüyenlerdir... İşçisiyle, köylüsüyle emekçilerdir.

1967 yılında zatürreden ölenlerin sayısı az değil, tam 13.003. Aynı yıl Türkiye'de ölenlerin toplam sayısı ise 101.631. Bu 1967 yılında ölen her 100 kişiden yaklaşık 12'sinin zatürreden öldüğünü gösterir (1).

1967'den başladık, günümüze kadar getirelim. 1969 yılında zatürreden ölenlerin sayısı 12.476 iken, aynı yıl toplam ölüm sayısı 102.708'dir. 1971'de aynı sayılar,13.476 ve 107.228'dir. 1973'de 14.321 ve 104.943 ve 1975'de de 11.705 ile 120.302'dir.(2)

En son 1976 yılına ait ölüm sayıları var elimizde. 1976 yılında toplam ölüm sayısı 118.547 iken, zatürreden ölenlerin sayısı da 12.378'dir.(3)

ÖLENLERİN BİLİNMEDİĞİ BUCAKLAR VE KÖYLER

Sakın zatürreeden ölenler bu kadar sanılmasın. Bütün bu sayısal veriler, yalnızca il ve ilçe merkezlerindeki ölümleri göstermektedir. Köy ve bucaklardaki ölüm sayıları bilinmiyor. Daha yeni yeni başlamış köy ve bucaklarda ölenleri saptama çalışmaları. . Daha ölen insanımızın hesabını bilmiyoruz. Yılda kaç insanımızın öldüğünden ve neden öldüğünden habersiziz. Hatta yoldayken donup ölenlerin sayıları yok elimizde.

Hiç yok değil, köy ve bucaklara ait ölüm sayıları var. Ama, tüm Türkiye için değil,belli iller için var. Yapılan sayımlara göre, 1976 yılında 34 ilin bucak ve köylerinde (yalnız bucak ve köylerinde) toplam 38 259 insan ölmüş.(4) Geri kalan 33 ilin bucak ve köylerinde ölenlerin sayıları bilinmemektedir. Yalnız bu mu belirsiz olan, bilinmeyen? Belli olan 34 ilin bucak ve köylerindeki ölümlerin nedenleri de bilinmiyor.

Bu sayısal verilerden kalkarak bir tahminde bulunalım dedik. Buna göre, Türkiye'de bucak ve köylerde ölenlerin sayısının 100.000 dolaylarında olabileceğini söylemekle, yanlış bir tahmin yapmış sayılmayız.

- Soğuk aman vermez işçiye, köylüye, emekçiye... Üşüyen insan neden üşüdüğünü bilir... Üşümek bir kader değildir.
- En son 1976 yılına ait ölüm sayıları var elimizde. 1976 yılında toplam ölüm sayısı 118.547 iken, zatürreeden ölenlerin sayısı da 12.378'dir.
- Türkiye'de her yıl binlerce insan ölür... Soğuktan ölür, ısınamadığı için ölür, Soğuktan ölür.... Ölenler bizim insanımız.... İşçisiyle köylüsüyle emekçiler.

BİR YILDA ZATÜRREEDEN ÖLENLERİN SAYISI: 20000!..

Amacımız, zatürreden ölenlerin sayısını bulabilmektir. Bütün çabamız bunun içindir. Ölen insanımızın hesabını hiç olmazsa biz bilelim istiyoruz.

İl ve ilçelerinde ölen her 100 kişiden 10'unun zatürreden öldüğü bir ülkede, köy ve bucaklarda da üç aşağı beş yukarı , yaklaşık aynı oranda insanımızın zatürreden öldüğünü söylemek pek yanlış olmasa gerek. Demek ki, Türkiye'de ortalama olarak 10.000'i il ve ilçe merkezlerinde ve 10.000'i de bucak ve köylerde olmak üzere yılda 20.000 kişi zatürreden ölüyor. Yani ısınamadığı, üşüdüğü, soğuk aldığı için.

Aradık, araştırdık, bakalım dedik, zatürreden ölümler acep hangi illerde ve bölgelerde daha çok görülmektedir Zatürreden ölüm sayısının 200'den çok olduğu iller ve ilçeler bizi şaşırttı. 1976 yılı sayımlarına göre: Erzurum'da 207, Eskişehir'de 279, Gaziantep'de 614, İstanbul'da 2451, Kayseri'de 201, Konya'da 607, Adana'da 637, Afyon'da 214, Ankara'da 1297, Bursa'da 283, Çorum'da 229, Sivas'da 272 ve Zonguldak'da 200 insanımız zatürreden ölmüş (5).

Biz iklim koşullarının, soğukların şiddetli olduğu illerde, bölgelerde zatürreden ölenlerin sayısını daha fazla bulacağımızı beklerken gördük ki, bazı il ve bölgelerde az-buçuk fazlalıklar olmasına rağmen, zatürre hastalığı, şu ya da bu bölgeye ait bir hastalık değil, tüm Türkiye'de yaygın olan bir hastalıktır. Türkiye'nin her köşesinde, halk yakıt sıkıntısı çekmekte, üşümekte, soğuk almakta,hastalanmakta ve ölmektedir.

Yine de zatürre hastalığının daha fazla görüldüğü bölgelerden söz etmek mümkün. Bir tarama daha yaptık ve gördük ki zatürreden ölenlerin yüzde 30'u İç Anadolu Bölgesi'nden.. Zatürreden ölümler daha çok Adıyaman, Amasya Çankırı, Çorum, Yozgat, Sivas, Tokat,Ankara, Kayseri, Kırşehir, Konya, Malatya, K. Maraş, Nevşehir ve Niğde illerinin bulunduğu İç Anadolu'da birikmektedir. Nedenini düşündük, baktık ki, bu illerde yakıt sıkıntısı diğer illere göre daha fazla.. Sırası geldiğinde,daha çarpıcı bir biçimde açmaya çalışacağız.(6)

> Siz, halkı yakıtsız bırakanlar!... Bu utanç size ait!... Siz, bu düzenin efendileri, bu utanç size ait!... Kâr, ve daha çok kâr için halkın soğuktan ölmesine neden olanlar... Bu utanç size ait.

ÜŞÜMEK BİR KADER DEĞİLDİR...

Zatürre ve kış. Bu ikisi ikiz kardeştir Zatürrenin görüldüğü yerde soğuk, kar kısaca kış vardır,kışın yaşandığı soğuğun karın yaşandığı yerlerde de zatürre Bu, ülkemiz için böyle Yani, zatürre ve kış ülkemizde ikiz kardeştirler. Yoksa kışın yaşandığı, hem daha şiddetli yaşandığı öyle ülkeler vardır ki, zatürreden kimselerin öldüğü ne görülür ne de duyulur.

1976 yılında il ve ilçe merkezlerinde zatürreden ölen 12.378 insanımızın 8149'u kış aylarında ölmüş. Sırasıyla 8149 insanımızdan 1969'u, Ocak'da, 1734'ü Şubat'ta 1994'ü Mart'ta, 828'i Ekim'de, 957'si Kasım'da ve 1070'i de Aralık ayında ölmüş (7).

Soğuk aman vermez. emekçiye.. İşçiye, köylüye ve memura.. Emekçinin işi zor. Üşüyen emekçi, neden üşüdüğünü ve soğuğa mahkûm olduğunu bilir. Bilir ki, eğer ısınamıyorsa, ısınabilmek için odun, tezek ve bitki artığı yakmak zorunda kalıyorsa, bu bir kader değildir. Kader olur mu? Bulabildin mi kömürü, attın mı sobaya ısınırsın... Neresinde kader bunun?.

SOĞUKTAN ÖLEN GARİBİ SOĞUK SU İLE YUYARLAR

Yunus Emre, yıllar öncesi ne de güzel söylemiş: Bir garip öldü diyeler/ Üç günden sonra duyalar/ Soğuk suyla yuyalar/ Şöyle garip bencileyin/.

Bir değil, binlerce garip var ölen zatürreden.. Bilen var mı zatureden ölenlerin sayısının binleri bulduğunu? Haber veren var mı, zatürreden ölen binlerce garipten.. Radyonun, televizyonun bitek olsun duyuldu mu zatürden ölen gariplerden haber verdiği? Duyuldu mu, görüldü mü yazdığı gazetelerin zatürreden ölenleri? Neden? Çünkü zatürreden ölüm , ölüm sayılmaz. Çünkü zatürreden ölüm, olağan karşılanır... Binlerce insan ölse de olağan karşılanır... Çünkü ölenler Yunus'un garibinden daha gariptirler... Çağımızın yirminci yüzyılın garibidirler... Üç gün değil yüzüç gün sonra da duyulmaz zatürreden ölen garipler.

Yunus'un ölen garibini soğuk suyla yuyarlar.. Çünkü, sıcak,ölen garibe yabancıdır.. Yüzyıllar sonra, bugün de ölen garipleri soğuk suyla yuyarlar.. zatürreden öleni sıcak suyla yuymazlar, yuyamazlar.

KİM TAŞIYACAK BU UTANCI KİM?

Daha bitmedi. Gelin biraz da zatürreden ölenleri yakından tanıyalım. Ne dersiniz?

1976 yılında il ve ilçe merkezlerinde zatüreden ölen 12. 378 insanımızdan,büyük bir bölümü çocuk! Çocuk bile değil, bebe! Ölenlerin 8871'i bir yaşın altında. Ölenlerden 2423'ünün yaşı da 1 ila 4 yıl arasında.. Gerisi, daha büyük yaş gruplarından (8)..

Ölenler çocuk, bebe. Sıcağı tanıyamadan, neden öldüklerinin bilincine varmadan ölmekteler. Kim taşıyacak bu utancı kim? Yirminci yüzyılın son çeyreğinde soğuktan ölen bebelerin utancı kime ait? Yakıtsız bırakılarak, ölüme terkedilenlerin utancını kim yüklenecek?

Siz,halkı yakıtsız bırakanlar!... Bu utanç size ait!.. Siz, bu düzenin efendileri, bu utanç size ait!.. Kâr , ve daha çok kâr için halkı iliğine kadar soyup, soğana çevirenler.. Kâr ve daha çok kâr için halkın soğuktan ölmesine neden olanlar..Bu utanç size ait!....

YARIN: İNSANOĞLU NE İSTER?

(1) "Türkiye İstatistik Yıllığı, 1977", D.İ.E., Ankara 1977, Yayın No. 825, S. 64—73, Tablo:63-69.
(2) "Türkiye İstatistik..." S.64-73, Tablo No. 63-69
(3) "Ölüm İstatistikleri-İl ve İlçe Merkezlerinde ,1976" Ankara 1979 Yay. No. 866, S. 26,27, Tablo: 8.
(4) „Sosyalizasyon Bölgelerinde Derlenen Ölüm İstatistikleri-1976", D.İ.E... Ankara 1979, Yay. No: 880, S. 1-3 Tablo No: 1
(5) "Ölüm İstatistikleri-İl ve İlçe..." S. 32-53 , Tablo No: 10.
(6) Ankara ve İstanbul gibi büyük kentlerde zatürreden ölüm oranının yüksekliği,bu kentlerdeki gelişmiş sağlık teşkilatlarının varlığındandır. Açık bir gerçektir ki, kırsal kesimden büyük kentlere önemli oranda bir hasta göçü vardır.
(7) "Ölüm İstatistikleri..." s. 54-55 , Tablo No: 11.
(8) "Ölüm İstatistikleri....." s. 26-27.

ÇOCUK GAZETESİ

YAĞMUR

Yağ hay mübarek
Şarıl şarıl,
Yıka taşları toprakları
Tarlalar yeşerinceye dek.

Artık geçti hüzün taşımanın modası
Getir bize yeşillik neşe getir.
Sendedir bütün nafakamız
Bil ki bütün ümidimiz sendedir.

Yıka taşları toprakları
Şarıl şarıl,
Tarlalar buğday bekler senden çocuklar
ekmek.
Dünyanın da yüzü yıkanmak gerek,
Yağ hay mübarek.

cahit külebi

KİMLER NELERİ SEVMEZLER

Küçük kuşlar
Yağmurda
Uçmayı..

Kuyruklarına
Teneke bağlanan
Köpekler
Koşmayı...

Suya atılan
Kediler
Yüzmeyi..

Şiir seven çocuklar
Resimsiz
Şiir kitaplarını
Okumayı
SEV-MEZ-LER

yalvaç ural

TV'de BUGÜN

19.00 HABERLER

19.05 GÖKYÜZÜ PRENSLERİ

19.30 MERHABA

20.00 HABERLER

20.35 UYKUDAN ÖNCE

20.45 BEŞ DAKİKA

20.50 TÜRK SANAT MÜZİĞİ

Ankara Televizyonu'nun hazırladığı programda Kadri Şarman şu parçaları okuyacak. Ne Dert Kalır Ne Hüzün, İnan, İnanki Kimse Sana Benim Gibi Bakmadı-Bir Alev Gözlerin Ömre Bedel-Herşey Bana Göz Süzüp Baktığın An Başladı Yine Yakmış Yar Mektubun Ucunu.

21.15 TV'DE SİNEMA

Yönetmenliğini Elia Kazan'ın yaptığı ve başlıca rollerini Dana Andrews, Jane Waytt ile Lee J.Cobb'un paylaştıkları "Geri Tepen Silah" adlı film yayınlanacak.

22.45 HABERLER